

BARINMA RAPORU 2023

TİP'li ÖĞRENCİLER

İÇİNDEKİLER

1. Barınamıyoruz Ama Neden?.....	4
2. Türkiye'nin Barınma Krizi.....	6
• Bir Hak İhlali	
• Veriler Ne Diyor	
• Yaşama Etkileri Neler	
• Çözümsüz Mü	
3. Gençliğe Ayrılan Bütçe.....	12
4. KYK Yurtlarının Durumu.....	16
• KYK'nın Yetersizliği	
• KYK'da Yaşam Kalitesi	
• KYK Yurtlarında 'manevi danışmanlar'	
5. Cemaat ve Vakıf Yurtlarında Tekelleşme.....	26
6. Afet Güvenliği ve Barınma Depreme Hazır Mıyız?.....	31
7. Soru Önergesi.....	36
8. Barınma Krizi Çözümsüz Değil!.....	37

1. BARINAMIYORUZ AMA NEDEN?

Covid-19 Pandemisini takip eden süreçte Türkiye daha önce eşi benzeri görülmemiş bir barınma krizi ile karşı karşıya kaldı. Barınma krizi toplumun pek çok farklı kesiminden insanı etkilerken bu krizin faturasını en ağır şekilde ödeyenler kuşkusuz ki öğrenciler oldu.

Geride bıraktığımız 3 yıl içinde pek çok öğrenci en temel insani ihtiyaçlarından biri olan barınma ihtiyacını karşılayamadığı için okulunu geçici olarak dondurmak ve hatta okulu bırakarak aile evine dönmek zorunda kaldı.

Üniversite eğitimine devam edebilen öğrenciler ise yüksek kira fiyatları ve neredeyse asgari ücret seviyesine çıkan özel yurt ücretleri karşısında çaresiz bırakıldı. Bu süreçte geçmişte okurken cep harçlığını kazanmak üzere çalışan öğrenciler ciddi bir dönüşümün parçası olarak hayatlarını idame ettirebilmek üzere çalışırken boşa kalan zamanlarında okuyan bi-

reylere dönüştü.

Şans eseri bir devlet yurduna yerleşmeyi başaran öğrencilerin durumu ise diğer öğrencilerden hiç de farklı değil. Toplamda 10 milyona yaklaşan öğrencinin bulunduğu ülkemizde mevcut KYK yurtlarının kapasitesi 800 bin öğrencinin barınma ihtiyacını karşılayacak durumda. Yalnızca kapasite sorunu değil yurtların mevcut koşulları da öğrencilerin insanca koşullarda barınma ihtiyaçlarını gidermelerinin mümkün olmadığını gözler önüne sermektedir. Öğrencilere sunulan yemeklerin sabit menü uygulaması ile tek tipe indirilmesi, öğünlerin porsiyonlarının küçültülmesi ve besin değerlerinin düşürülmesi yeterli ve sağlıklı beslenmeyi temel bir ihtiyaç halinden çıkarıp bir lükse dönüştürmekte.

Parası özel yurtlara yetmeyen ve devlet yurdu imkanından yararlanamayan gençler ise doğrudan bu sürecin oluşmasını sağlayan yanlış devlet politikaları eliyle tarikat ve cemaat yurtlarına mahkûm edilmektedir. Yoksul ailelerin çocukları için neredeyse tek alternatif haline gelen tarikat yurtlarının sayısı 2006'da bin 723 iken 2021 yılı itibarıyla yüzde 93'lük artışla 3 bin 331'e çıkmıştır. Bugün geldiğimiz noktada cemaatlere ait olan ve herhangi bir resmi kaydı olmaksızın kaçak faaliyet yürüten yurtların sayısına yönelik kesin bir veri bulunmazken "merdiven altı" olarak tabir edilen bu yurtların sayısının binlerle ifade edilebilir bir düzeyde olduğunu biliyoruz. Enes Kara gibi nice sıra arkadaşımızın hayatına mal olmuş bu yurtlarla mücadele etmek, sıra arkadaşlarımızı

bu karanlıktan söküp almak bizim en öncelikli görevlerimiz arasında yer almaktadır.

6 Şubat Kahramanmaraş depremleriyle tarifsiz acıları ve kayıpları yakın zamanda deneyimlemiş olduğumuz ve doğal bir afetin devletin yetersizliği ile nasıl bir toplumsal felakete dönüştüğünü gördük. Bugün bile hala deprem bölgesindeki sıra arkadaşlarımızın eğitim hayatına katılımı sağlıklı bir şekilde sağlanmadı. Deprem sebebiyle girdikleri barınma krizi giderilmedi ve hayat çadır kentlerde, konteyner kentlerde devam etmeye çalışıyor. Öte yandan bir deprem bölgesi olan ülkemizde bu ve benzeri afetlerin yine felakete dönüşmesi, halkı öncüllemeyen AKP iktidarında benzer birer tehlike. Özellikle ısrarla uyardığı Marmara Bölgesi ve İstanbul

deprem açısından en önemli yerler. Bu sebeple halkımızın ve gençlerin güvenli bir şekilde barınabilmesi için mücadele etmek yine bizim öncelikli görevlerimizdendir.

Türkiye İşçi Partili Öğrenciler olarak yaşadığımız barınma krizinin AKP Saray Rejimi tarafından süregelen yanlış politikalarının bir sonucu olduğunu görüyor krizin faturasının bilhassa öğrencilere kesiliyor oluşunu kabul etmiyoruz. Öğrencilerin bu süreçte yaşamış olduğu mağduriyetlerin giderilmesi için tüm imkanlarımızı seferber etmeye devam edeceğiz. Bu rapor bu amaçla hazırlanmış olup raporda bahsi geçen tüm sorunların çözümleri akılcı, kamucu ve laik bir barınma politikasının inşası ile mümkündür.

**ENES'İN KATİLİ
SARAY REJİMİ
TIP'LI ÖĞRENCİLER**

2. TÜRKİYE'NİN BARINMA KRİZİ

A. BİR HAK İHLALİ

AKP İktidarı, 2023 yılında vatandaşlarını derin bir Barınma Krizi ile karşı karşıya bırakmıştır. Anayasanın “Konut Hakkı” başlıklı 57. maddesi, **“Devlet, şehirlerin özelliklerini ve çevre şartlarını gözeten bir planlama çerçevesinde, konut ihtiyacını karşılayacak tedbirleri alır, ayrıca toplu konut teşebbüslerini destekler.”** ibaresi ile nitelikli barınma hakkının devlet tarafından korunması ve sağlanması gerektiğini belirtir. Günümüzde, vatandaşların konut erişim imkanları değerlendirildiğinde; devletin anayasa ile belirlenmiş yükümlülüğünü yerine getirmediği ve tarafı olduğu uluslararası sözleşmelerle güvence altına alınmış konut hakkından vatandaşlarını yoksun bıraktığı görülmektedir. Barınma hakkı, Türkiye'nin kurucu üyelerinden olduğu Birleşmiş Milletler tarafından yayımlanan İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin 25. maddesinde “Herkesin, gerek kendisi

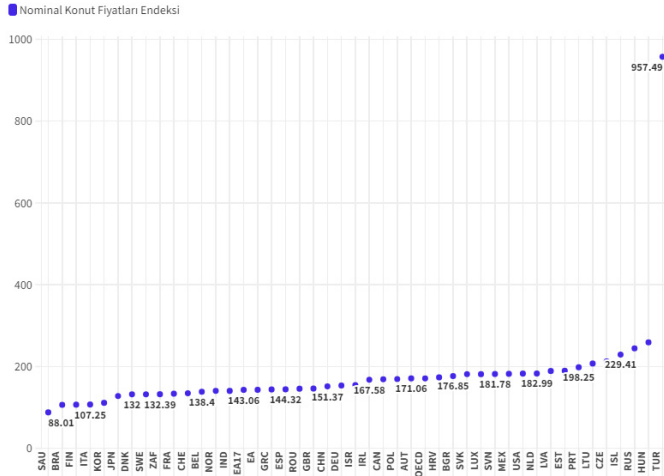
gerek ailesi için yiyecek, giyim, konut, tıbbi bakım ve gerekli sosyal hizmetler de dahil olmak üzere, sağlık ve refahını sağlayacak uygun bir yaşam düzeyine ve işsizlik, hastalık, sakatlık, dulluk, yaşlılık veya geçim olanaklarından kendi iradesi dışında yoksun bırakacak başka durumlarda güvenliğe hakkı vardır.” ibaresi ile güvence altına alınmıştır. Aynı zamanda, Türkiye'nin 15 Ağustos 2000 tarihinde imzaladığı bir başka Birleşmiş Milletler anlaşması olan Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesi de 11. maddesinde yer alan “Bu Sözleşmeye Taraf Devletler, herkese, kendisi ve ailesi için beslenme, giyim ve konut dahil, yeterli bir yaşam düzeyi ve yaşama koşullarını sürekli olarak geliştirme hakkı tanır. Taraf Devletler, özgür isteğe dayalı uluslararası işbirliğinin bu alandaki temel önemini tanıyarak bu hakkın gerçekleştirilmesini sağlama yolunda gerekli girişimlerde bulunur.” ibaresi ile vatandaşların barınma hakkının devlet güvencesinde olduğunu vurgulamıştır. Türkiye’de yaşanan konut ve kira fiyatlarındaki fahiş artışlar sebebi ile 2023 yılında devlet güvencesinde olması gereken konut hakkına erişilememektedir. Türkiye’de anayasal bir hak olan konut, barınma aracı değil yatırım aracı olarak kullanıldığından en temel ve insani haklardan olan barınma hakkı erişilemez hale gelmiştir.

B. VERİLER NE DİYOR?

Farklı ülkelerde konut ve kira fiyatlarındaki değişimi inceleyen kuruluşların verilerine göre tüm dünyada ya-

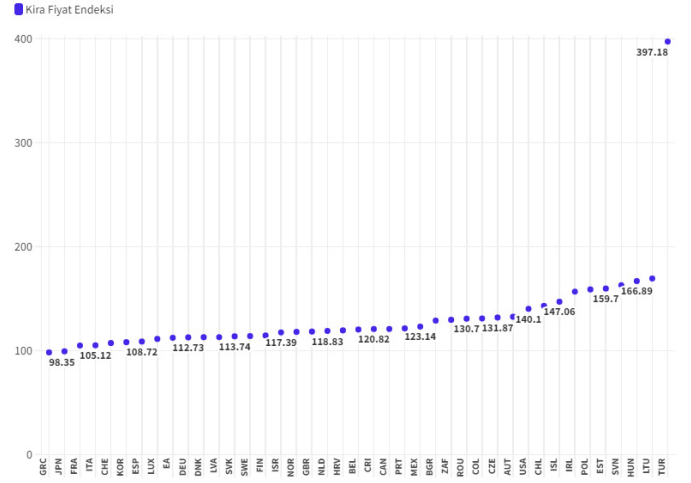
şanan konut krizini, açık ara en ağır şekilde yaşayan ülke Türkiye'dir. Türkiye'deki konut ve kira fiyatlarındaki artış, başka hiçbir ülkede yoktur; hatta hiçbir ülke grafiklerde Türkiye'nin yanına yaklaşmamaktadır.

OECD (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü) verilerine göre 2023 yılının birinci çeyreğinde, Nominal Konut Fiyatları Endeksi sıralamasında Türkiye 957 puanla 47 ülke arasında birinci olmuştur. Sıralamada Türkiye'ye en yakın ülke 259 puan ile Macaristan'dır; OECD ülkelerinin Nominal Konut Fiyatları Endeksi ortalaması ise 171 puandır. (Şekil 1) 2023 yılının üçüncü çeyreğinde, kira fiyatlarının değişimi incelendiğinde ise Türkiye'nin 43 ülke arasında 397 puanla yine birinci olduğu görülmektedir. Türkiye'ye en yakın ülke 169 puanla Litvanya'dır. (Şekil 2)

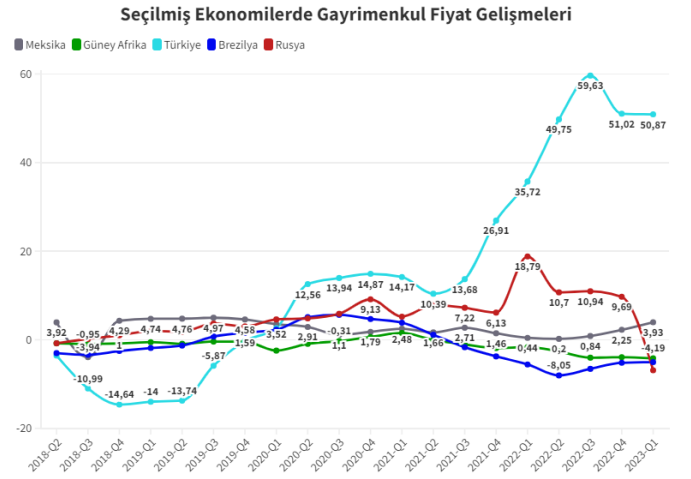
(Şekil 1: OECD Nominal Konut Fiyatları Endeksi)

TÜRKİYE KONUT FİYATLARINDA 47 OECD ÜLKESİ ARASINDA 1.

(Şekil 2: OECD Kira Fiyatlarında Artış)

BIS (Uluslararası Ödemeler Bankası) 2023 yılı verilerine bakıldığı zaman OECD verileri ile tutarlı olduğu görülmektedir. Yılın ilk çeyreğinde Türkiye, bir önceki yıla göre %50.87 artışla konut fiyatları artışında birinci ülke olmuştur. (Şekil 3)

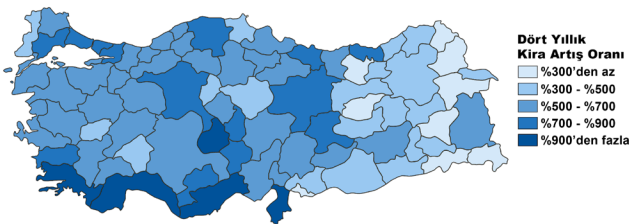

(Şekil 3: BIS Mülk Fiyat İstatistikleri)

Veriler: Yurttışa Yansımalar

Uluslararası her grafikte Türkiye'yi birinci yapan fiyat artışları, yurttışa nasıl etkiliyor? Endeksa'nın kira ve konut fiyatı analiz verileri, grafiklerin günlük yaşama etkisini ve krizin derinliğini açığa çıkarmaktadır. Ağustos 2019'da

Türkiye genelinde ortalama kira fiyatı metrekare başına 14 TL iken 2023 yılının Ağustos ayında 125 TL olmuştur. Verilere göre 4 yılda kira fiyatlarında %793 oranında artış yaşanmıştır; konut fiyatlarındaki artış oranı ise %927 olmuştur. Ağustos 2019'da ortalama konut fiyatı metrekare başına 2.141 TL iken bu sayı 2023 yılı Ağustos ayında 21.997 TL olmuştur. Konut ve kira fiyatlarında yaşanan fahiş artış; kimi büyükşehirlerde ülke genelinden daha vahim bir tablo oluşturmaktadır. Son 4 yılda en fazla kira artışı yaşanan iller sırası ile Antalya (%1109), Mersin (%963), Muğla (%935), Ankara (%713) ve İstanbul (%713) olmuştur. (BBC News, Haziran 2023) Endeksa verilerine göre İstanbul'da ortalama konut kirası Ağustos 2019'da 1.873 TL iken 2023 yılı Ağustos ayında 18.538 Türk lirasına çıkarak net asgari ücretin 1,6 katı olmuştur. Tüm Türkiye'nin kira ortalaması ise Ağustos 2023'te net asgari ücretin 1,3 katına yükselerek 14.318 TL olmuştur. Emekçi sınıfın, öğrencilerin ve göçmenlerin barınma sorunu gün geçtikçe derinleşmektedir. İBB Genel Sekreter Yardımcısı Buğra Gökçe'nin Mayıs ayında yaptığı bir paylaşımına göre son 4 yılda; 19 ilde %700 üzerinde kira artışı yaşanırken %300'den az kira artışı yaşanan il sayısı sadece 9'dur. (Şekil 4)

(Şekil 4: Dört Yıllık Kira Artış Oranı Dağılımı)

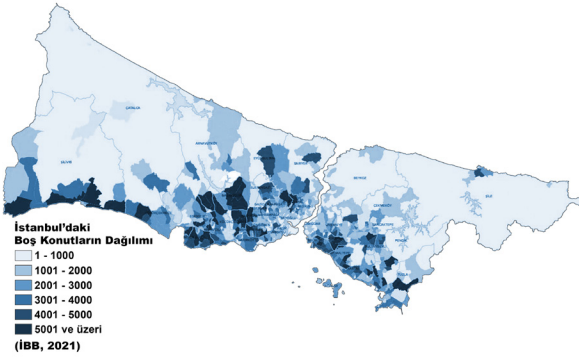
Konut fiyatlarındaki artış ve yaşanan ekonomik buhran sebebi ile konut satışlarında dramatik bir düşüş görülmektedir. TÜİK verilerine göre 2022 yılı Haziran ayında 150.509 adet konut satışı gerçekleşirken; Haziran 2023'te satılan konut sayısı 83.636'dır. Konut satışları sekteye uğrarken yapı ruhsatı verilen daire sayısı artmaktadır: TÜİK verilerine göre 2022'nin ikinci çeyreğinde 143.760 daireye yapı ruhsatı verilirken 2023'ün ikinci çeyreğinde 188.740 daireye yapı ruhsatı verilmiştir.

Gelir adaletsizliği, en temel haklardan olan barınma hakkına erişime engel olmaktadır. Konutun bir yatırım aracı olarak görülmesi ve Türkiye'nin inşaata dayalı bir ekonomi politikası yürütmesi sebebiyle konut üretimi devam etmektedir fakat alt gelir grubundan yurttaşların üretilen konutları satın alma gücü yoktur. Konut sahibi olmak yurttaşlar için bir hayal haline gelirken; artarak asgari ücreti katlayan kira fiyatları sebebiyle barınma hakkına erişim neredeyse imkansız hale gelmiştir.

C. YAŞAMA ETKİLERİ

Türkiye'de yaşanan kriz, konut krizi yerine Barınma Krizi olarak adlandırılmalıdır çünkü ülkede yaşanan bir konut stoku değil; eşitsiz dağılım sorunudur. Türkiye'de bir konut açığı olduğunu söylemek mümkün değildir, hatta ülkede konut stoku fazlası bulunmaktadır. Prof. Dr. Osman Balaban, 2022 yılında verdiği bir raporunda AKP döneminde konut üretiminde yaşanan artışı vurgulayarak "...

Özellikle büyük kentlerde, nicel olarak bir stok sorunu olduğu söylene-
mez.” demiştir (Birgün, 2022). Buğra
Gökçe, Mayıs 2023'te paylaştığı veri-
lerle sadece İstanbul'da 450.000 ila
750.000 arası boş konut olduğunu
ve bu sayının yüzde olarak hesap-
landığında FEANTSA (Avrupa Ulusal
Evsizlik Organizasyonları Federasyo-
nu) raporuna göre kabul edilebilir %2
ila %5 oranının çok üstünde oldu-
ğunu vurgulamıştır. İstanbul'da bulunan
boş konutların dağılım haritası (Şekil
5) incelendiğinde ise nüfusun yoğun
olduğu ilçelerde çok sayıda boş ko-
nut bulunduğu dikkat çekmektedir.

Şekil 5: İstanbul'da Boş Konutların
Dağılımı

Barınma krizinin sebebi konut krizi değil!

Türkiye'de mevcut ve büyükşehirler-
de yoğunlaşmış yapı stoku dikkate
alındığında Barınma Krizinin konut
açığından ortaya çıkmadığı aşikardır.
Yaşanan Barınma Krizi, derinleşen
yoksulluk ve sosyo-ekonomik sınıflar
arasında büyüyen uçurumun bir so-
nucudur. Boş konutlar, genellikle ikin-
ci ve üçüncü konutlardır; azami kira
zammını %25 olarak belirleyen kanun,
ev sahiplerinin evlerini kiraya vermek-

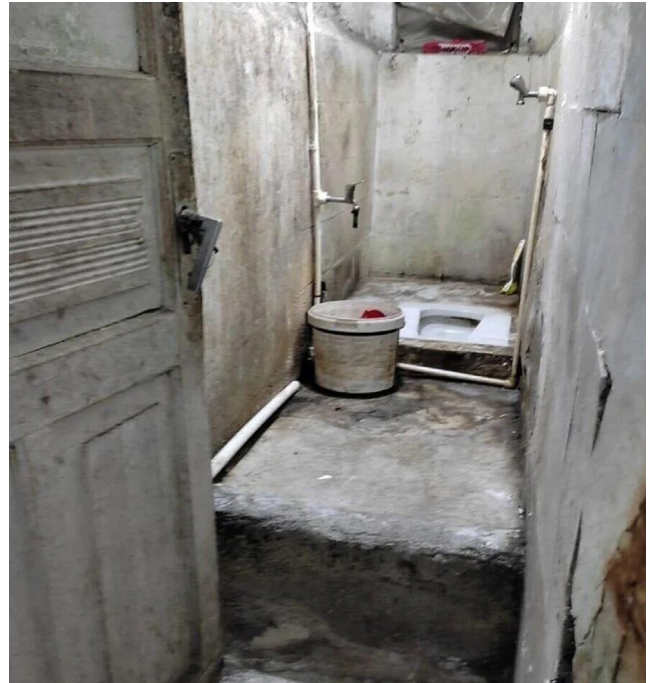
ten vazgeçmesine veya bekletmesine
sebeup olarak boş yapı stokuna konut
katmıştır. Konut, bir yatırım aracı ola-
rak kullanıldığından zenginler konut-
larını boş tutarken yoksul kesime ba-
rınma hakkı sağlanmamaktadır.

Kira fiyatlarını düzenleyen kanunlar,
uygulamada gerekli kontrolü sağla-
yamamıştır: kira fiyatlarındaki fahiş
artış fiilen devam etmektedir. Ev sa-
hipleri ve kiracılar arasında yaşanan
anlaşmazlıklar; yargı kararları, haciz
işlemleri, şiddet ve cinayet haberleri
ile karşımıza çıkmaktadır. Adli Sicil ve
İstatistik Genel Müdürlüğü'nün veri-
lerine göre 2019'da dava türü “Kira-
lananın Tahliyesi” olan 37.287 dava
varken bu sayı 2022'de 42.031'e yük-
selmiştir. **“Kira” davalarının sayısı ise
3 yılda 10 katına çıkmıştır:** 2019 yılın-
da 2.655 olan dava sayısı 2022 yılın-
da 26.540'tır. Sadece 2022 yılı içinde
21.537 adet “icra” davası açılmıştır.
Devletin konut hakkını sağlama konu-
sundaki yetersizliği, yalnızca Adli Sicil
ve İstatistik Genel Müdürlüğü verile-
rine bakarak dahi anlaşılacak durum-
dadır.

Konut hakkına erişemeyen yurttaş-
lar, eş zamanlı olarak başka anaya-
sal haklardan da yoksun bırakılmakta
veya feragat etmek zorunda kalmak-
tadır. Barınma Krizinden en çok etki-
lenen gruplardan olan öğrenciler, üni-
versite okudukları veya okuyacakları
şehirlerde barınamadıkları için eğitim
haklarından feragat etmek zorunda
kalmaktadır. Kira fiyatları gibi fahiş
artan özel yurt ücretleri ve yetersiz
devlet yurtları sebebiyle barınama-
yan öğrenciler, 2021'de başlattıkları
“Barınamıyoruz” hareketi ile başa çı-

kamadıkları Barınma Krizinin sonuçlarını tüm ülkeye göstermiştir. Geniş kapsamlı bir kiracı eylemi olan “Barınamıyoruz” hareketi, Barınma Krizinin doğurduğu ilk toplumsal harekettir. Üniversitelerin bulunduğu şehirlerde yaşanan Barınma Krizine tepki olarak başlattıkları eylemlerle çözüm talep eden gençler, polis şiddeti ve haksuz yargılamalarla karşılaşmıştır. Devlet, Barınma Krizine çözüm üretmek yerine sorunu görmezden gelmiş ve öğrencilerin “toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme” hakkını gasp ederek krizin görünürlüğünü azaltmak istemiştir.

Sorunlarına çözüm üretilmeyen gençler, ailelerinin yaşadığı şehirlerde üniversite tercihi yapmak veya üniversiteden vazgeçmek zorunda kalmıştır. 2021’de yayımlanan bir haber, öğrencilerin yaşadığı sürecin vahametini göstermektedir; birçok öğrenci kalacak yer olmadığı için üniversiteye gitmekten vazgeçtiğini ifade ederken bazı öğrenciler okulu dondurarak sonraki seneler için para biriktirme ve okula dönme umudunda olduğunu ifade etmektedir (Sözcü, 2021). Güvenli ve sağlıklı konut standartlarını sağlamayan: rutubetli, doğal havalandırma ve gün ışığına erişimi olmayan, ısıtma sistemi bulunmayan, ıslak hacimleri hijyen standartlarına uymayan konutlar bile öğrencilerin karşılayamayacağı fiyatlarla kiraya verilmektedir. Haberde kullanılan görseller (Fotoğraf 1), Türkiye’de Barınma Krizinin vardığı ‘pes dedirten’ noktayı göstermektedir.

Fotoğraf 1: İstanbul Esenler’de 4 bin lira kira istenen bir daire

D. ÇÖZÜMSÜZ MÜ?

Türkiye, bugün içinde bulunduğu barınma krizini, AKP iktidarının kısa vadede piyasayı rahatlatmak amacıyla attığı ve krizi yeniden üreten adımlarla aşamayacaktır ve bu apaçık ortadadır. Mevcut sözde çözümler: saha çalışmaları olmadan alınan kararlar, kentleri kontrolsüz büyümeye iten plan değişiklikleri ve sermaye sınıfı daha da zenginleştiren ekonomik fırsatlar yaratmaktan öteye geçmemektedir.

Barınma Krizi, emlak piyasasının mevcut dinamikleri içinde aşılamaz: devlet, kamucu planlama yaklaşımı ile yurttaşlarına konut imkanı sağlamak zorundadır.

Sosyal konut üretiminden sorumlu, asıl yükümlülüğü alt gelir grubuna sağlıklı ve erişilebilir sosyal konutlar üretmek olan TOKİ (Toplu Konut İdaresi Başkanlığı); kamu arazilerinden rant elde etmek amacıyla lüks konut üretimini durdurmalı ve yoksul kesimin konut hakkına erişimini sağlamak amacıyla çalışmalıdır. Yeni konut alanları yaratarak kentleri fiziksel olarak genişletmek yerine mevcut konut stoku iyileştirilmelidir. Alt gelir grubu için üretilen veya yeniden değerlendirilen konutlar: sağlıklı, erişilebilir ve yaşanabilir merkezlerde yer almalıdır.

AKP iktidarı tarafından 2011 yılında kapatılan Devlet Planlama Teşkilatı yöntemleri, yeniden uygulamaya konulmalıdır. **Bilimsel verilere dayanan, kamucu konut ve kent politikaları üretilmelidir.** İmar planları, rasyonelliği ve kamu yararı meçhul sebeplerle değişikliğe uğratılmamalı; denetimli

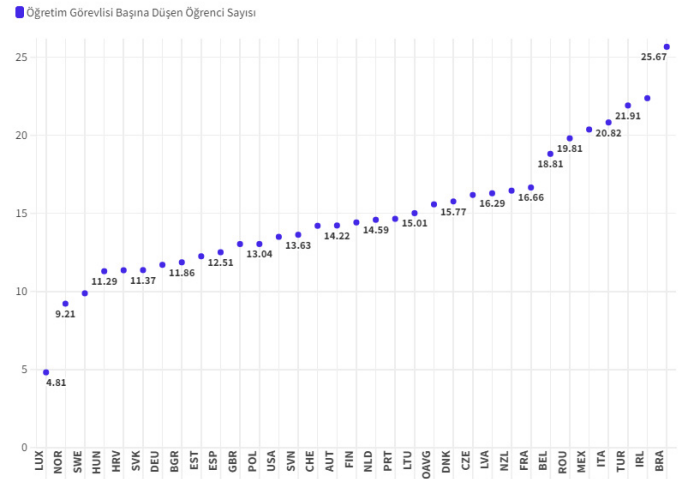
bir şekilde uygulanmalı ve korunmalıdır. Devlet, kiracılık kültürünü geliştirmek üzere sosyal konutlar ve politikalar üretmelidir; konutların mülkiyeti kamuda kalmadır.

Konut, 2023'te Türkiye'de bir yatırım aracı haline gelmiştir; konutların yeniden barınma aracı olarak kullanılması için devlet, gerekli vergilendirme sistemini ve piyasa kontrolünü sağlamalıdır. İhtiyaç fazlası konutlar, sayısına göre katlanarak vergilendirilmelidir; elde edilen vergi gelirleri, doğrudan alt gelir grubunun barınma hakkına erişimi için kullanılmalıdır. Devlet, en temel insan haklarından olan barınma hakkını yurttaşlarına sağlamak yükümlülüğündedir.

3. GENÇLİĞE AYRILAN BÜTÇE

2022 yılında Milli Eğitim Bakanı olan Mahmut Özer, 2023 yılı bütçe görüşmelerinde “...bütün bireylerin nitelikli eğitime eriştiği bir sistem hedefiyle...” 2023 yılı eğitim bütçesinin 651.377.155.000 türk lirası olarak planlandığını açıklamıştır. 2022 yılı eğitim bütçesi ile kıyaslandığında 2023 yılı bütçesinin Türk lirası bazında artırıldığı görülmektedir fakat yüksek enflasyon ve Türk lirasının değer kaybı göz önüne alındığında bütçenin yetersizliği ortaya çıkmaktadır. Eğitim için belirlenen bütçe ile hedeflendiği söylenen “bütün bireylerin nitelikli eğitime eriştiği” sisteme varmak mümkün değildir. **Türkiye’de eğitim için ayrılan kamu kaynaklarının kısıtlılığı, alt gelir grubunun nitelikli eğitime erişimini engellemektedir.** Eğitim bütçesinin yetersizliği, hem öğrenciler hem de kamu çalışanları için bir hak ihlaline dönüşmektedir. Mahmut Özer’in aynı açıklamada belirttiğine göre “... derslik ve öğretmen başına düşen öğrenci sayısı önemli ölçüde azaltı-

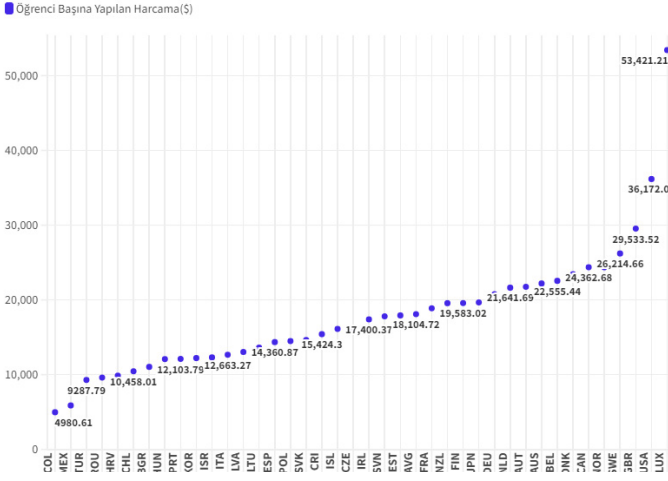
larak OECD ortalamasına yaklaştırılmıştır.”; OECD verilerine bakıldığında ise Türkiye’nin ortalamadan çok uzak olduğu görülmektedir. (Şekil 1) Veriler, Türkiye’nin üniversitelerde öğretim görevlisi başına düşen öğrenci ortalamasında OECD ülkeleri arasında sondan dördüncü olduğunu göstermektedir. Türkiye’de öğretim görevlisi başına 21.9 öğrenci düşerken OECD ülkelerinin ortalaması öğretim görevlisi başına 15.6 öğrencidir.

Şekil 6: Öğretim Görevlisi Başına Düşen Öğrenci Sayısı

2023 bütçesinde eğitim için ayrılan 651.377.155.000 Türk lirasının 190.976.704.000 TL’si Yükseköğretim Kurulu, Yükseköğretim Kalite Kurulu, Yükseköğretim Kredi ve Yurtlar Kurumu ve üniversitelerin bütçesi olmak üzere ayrılmıştır. Yükseköğretim kurumları için belirlenen bütçe, farklı ülkelerle kıyaslandığında; Türkiye’nin eğitim için harcadığı kamu kaynaklarının yetersizliği göze batmaktadır. **Türkiye, OECD ülkeleri arasında üniversite öğrencisi başına eğitime en az harcama yapan ülkelerdendir: öğrenci başına yıllık 9.288 dolar har-**

cama ile 41 ülke arasından sondan beşinci olan ülke Türkiye iken OECD ülkelerinin üniversite öğrencisi başına ortalama harcaması yıllık 18.105 dolardır. (Şekil 2)

Şekil 7: Öğrenci Başına Yapılan Harcama

Türkiye’de üniversite sayısı her geçen gün artarken bütçeler aynı oranda artmamaktadır. Eğitim Sen’in 2022 yılında yaptığı bir açıklamaya göre Türkiye’de üniversite sayısı son 20 sene içerisinde 76’dan 204’e çıkmıştır fakat yükseköğretim kurumlarına ayrılan bütçe aynı oranda bir artış yaşamamıştır. Bütçenin yetersizliği, gider dağılımı incelendiğinde de açığa çıkmaktadır: eğitim ve yükseköğretim kurumları için ayrılan bütçenin büyük bölümü personel giderleri için kullanılmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı Örgün Eğitim İstatistiklerine göre 2022 yılında yükseköğretim kurumları için ayrılan bütçe 57.739.883.000 türk lirasıdır; bu bütçenin %67,3’ü, 38.872.017.000 türk lirası, sadece personel giderleri için kullanılmıştır. Eğitim Sen’in açıklamasında yer alan ifade ile “...2023 yükseköğretim bütçesinin bizlere gösterdiği en temel

gerçek, yükseköğretimde uzun süredir yaşanan yoğun ticarileşme sürecinin artarak devam edeceği, öğrencilerin barınma ve burs sorununun süreceği ve ceplerinden yapacakları eğitim harcamalarının belirgin bir şekilde artacağıdır.”. (Evrensel, 2022)

Yükseköğretim Kurumu istatistiklerine göre 2019-2020 eğitim-öğretim yılında üniversitelerdeki öğrenci sayısı 7.838.891 iken 2022-2023 eğitim-öğretim yılında bu sayı 6.835.634’e düşmüştür fakat vakıf üniversitelerindeki öğrenci sayısı artmıştır. **Vakıf üniversitelerinde eğitim gören öğrenci sayısı 4 yılda 597.529’dan 625.407’ye yükselmiştir. Toplam öğrenci sayısı azalırken vakıf üniversitelerinde öğrenci sayısının artması, piyasa merkezli eğitim politikalarının sonucudur.** Yükseköğretimi ticaret kurumu olarak görme, toplumsal eşitsizliği artırmakta ve sınıfsal farkı derinleştirmektedir. Devletin, yurttaşlarının eğitim hakkını koruması: kamu kaynaklarını kamusal eğitim için harcaması gerekmektedir. Kamu kaynaklarından eğitim için ayrılan bütçe, kamusal eğitimin desteklenmesi ve yaygınlaşması için yeterli değildir. Eğitimde kamu harcamalarının yetersizliği, öğrencilerin eğitim hakkına erişimini engelleyecek boyuta ulaşmıştır.

Yükseköğretim kurumları bütçesine yapılan zamlar, KYK yurt fiyatlarına yapılan zamlar kadar dahi değildir. Eğitimde kamu harcamalarının yetersizliği üzerine yüksek enflasyon ve yetersiz asgari ücret zamları da eklendiğinde öğrenciler maddi imkansızlıklar sebebiyle eğitime devam edemez hale gelmiştir. 2022 yılında

yayımlanan bir haberde, bir üniversite öğrencisi içinde bulunduğu çıkmazı

“...Anne ve babamın işçi maaşlarına yapılan yüzde 30'luk asgari ücret zammı, bize yapılan yüzde 80'lik zammı karşılamıyor.”

sözleri ile ifade etmiştir. (BBC News Türkçe, 2022) Öğrenciler eğitim ve barınma masraflarını karşılayamadığı için çalışmak, okulu bırakmak veya dondurmak zorunda kalmaktadır; buna rağmen yükseköğretim kurumları bütçesinde gerekli artış görülmemektedir. 2022'de yayımlanan bir başka habere göre **yalnızca Cambridge Üniversitesi'nin yıllık bütçesi Türkiye'deki 129 üniversitenin toplam bütçesinden fazladır: Cambridge Üniversitesi için 8,2 milyar dolar olan yıllık bütçe Türkiye'de 129 üniversite için toplam 7,2 milyar dolardır.** Türkiye'de üniversitelere verilen destek ancak kurumların giderlerini karşılarken öğrenciler yaşam masraflarını karşılayamaz duruma gelmiştir.

Eğitim için ayrılan kamu bütçesi: eğitim niteliğini geliştirmek için yetersiz olmanın ötesinde öğretim çalışanlarının ve Türkiye'de yaşamını sürdürmeye çalışan öğrencilerin gelişimi için de yetersizdir. Üniversitelerde öğrenci olan gençler; yaşanabilir çevrelerde, sosyal imkanlara erişebilecekleri ve gelişim sağlayacakları bir yaşam sürdüremez durumdadır. Üniversitelerin yoğunlaştığı kentlerde, en temel haklardan olan barınma hakkına dahi erişim mümkün değildir. Eğitim bütçesi, Kredi Yurtlar Kurumu'nun öğrenciler için nitelikli ve insani yaşam standartlarını karşılayan yurtlar üret-

mesi için yetersizdir. Ülkenin içinde bulunduğu ekonomik buhran, öğrencilerin ailelerinden maddi destek alarak okumasını imkansız kılarken; devletin sağladığı burs ve krediler de yeterli değildir. 2023 yılında üniversitelerin %30'unun bulunduğu İstanbul'da, ortalama kira fiyatı 18.538 türk lirası iken 2023-2024 eğitim-öğretim yılında öğrencilere verilecek burs sadece 1250 TL'dir. Öğrencilerin bir ay geçimini sağlaması gereken burs ve kredi, günümüzde yemek masraflarını karşılamak için dahi yeterli değildir. 2023 yılında yayımlanan bir haber, öğrencilerin burs ile geçinmelerinin imkansızlığını gözler önüne sermiştir: bir öğrenci durumunu

“...Çoğu zaman param olmadığı için yemek yemediğim, aç kaldığım zamanlar oldu. Toplu taşıma yerine çoğu yere yürüyerek gidiyorum. Aldığım burs bana yetmiyor.”

cümleleri ile ifade etmiştir. (BirGün, 2023) Zaten yetersiz olan burs öğrencilerin çok küçük bir bölümüne sağlanırken; kredi, öğrenciler için bir destek değil borçlandırma sistemine dönüşmüştür.

Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın verilerine göre 2021 yılında yükseköğrenim gören 451.608 öğrenciye burs imkanı sağlanmıştır fakat bu sayı 2021'de üniversite öğrencisi olan gençlerin sadece %5,6'sını oluşturmaktadır.

KYK Kredisi alan gençler ise mezun olduktan sonra ödemeleri beklenen borç dolayısıyla

“...'keşke almasaydım'...”

diyecek durumdadır. (Duvar,2022) Eğitim süreleri boyunca devlet tarafından sağlanması gereken destek, mezuniyet sonrası gençlerin karşısına faizi ile günümüz şartlarında ödemesi güç bir borç olarak çıkmaktadır. 2021 yılında Recep Tayyip Erdoğan, burs ve kredi miktarlarında Türk lirası bazında verilen zama dikkat çekerek, "...'nereden, nereye geldik'..." ifadesini kullanmıştır. (Diken, 2021)

Kredi ve burs miktarlarındaki değişim dolar bazında incelendiğinde ise yaşananın bir artış değil erime olduğu ortaya çıkmaktadır.

2014 yılında verilen burs 137 dolar değerinde iken günümüzde verilen burs 67 dolara tekabül etmektedir. Eğitim bütçesinde gereken artışın yapılması ve bütçenin yetersizliği, öğrencilerin yaşamında doğrudan etkisini göstermektedir. Öğrencilerin nitelikli eğitim ve insani yaşam koşullarında bir yaşama erişimi için eğitime ayrılan kamu kaynaklarının artırılması şarttır.

4. KYK YURTLARININ DURUMU

A. KYK'LARIN YETERSİZLİĞİ

Gençlik ve Spor Bakanlığı'na bağlı KYK (Kredi Yurtlar Kurumu) yurt sayıları ve kapasiteleri incelendiğinde; öğrencilerin içinde bulunduğu Barınma Krizinin ana sebeplerinden birinin yurt yetersizliği olduğu anlaşılmaktadır. Eylül 2022'de Mili Eğitim Bakanlığı tarafından yayımlanan örgün eğitim istatistiklerine göre **2020 yılında Türkiye genelinde 793 KYK Yurdu bulunurken yurt sayısı 2022'de 776'ya düşmüştür.** Aynı raporda yer alan KYK yurtları kapasitelerine baktığında ise yurt sayısı azalırken kapasitenin arttığı görülmektedir: 2020'de yurtlarda toplam kapasite 703.175 iken 2022 yılında 759.838'dir. Yurt sayısı ve kapasitesi arasındaki bu ters orantı, KYK yurtlarının sadece nicelik açısından değil; nitelik açısından da yetersizleştiğini ifade etmektedir. MEB verileri 2023 yılında Türkiye'de

üniversite eğitimi gören 6.835.634 kişinin 1.419.072'sinin, yani %20,6'sının, İstanbul'daki üniversitelerde öğrenci olduğunu göstermektedir. Barınma, üniversite sayısının çok olduğu ve öğrencilerin yoğunlaştığı şehirlerde, başta İstanbul olmak üzere, öğrencilerin ana sorunu haline gelmektedir. **2022 yılının Kasım ayında yayımlanan bir habere göre İstanbul'da yatak başına neredeyse 40 öğrenci düşmektedir** (Sendika.org, 2022): haberde kullanılan Sodev (Sosyal Demokrasi Vakfı) raporuna göre 2013 - 2021 yılları arasında üniversitelerde eğitim gören öğrenci sayısı 910.651 artarken yurt kapasitesinde yalnızca 383.572 kişilik artış yaşanmış. Son yıllarda üniversiteye yerleşen fakat barınma ihtiyacını karşılayamadığı için eğitimine devam edemeyen pek çok öğrenci ile karşılaşmak mümkün: üniversitelerin belli şehirlerde yoğunlaşması, yetersiz devlet yurdu sayısı, erişilemez özel yurtlar ve fahiş artışlar yaşayan kira fiyatları bu durumun ana sebeplerinden.

2023 yılında yaptığı bir açıklamaya göre üniversiteye yerleşmesine rağmen kayıt yaptıramayan öğrenci sayısı 2020 yılında 10.000 iken 2022 yılında 106.000'e yükselmiştir (Gerçek Gündem, 2023), öğrencilerin eğitim hakkına erişememesinin başlıca sebebi ise Türkiye'de yaşanan Barınma Krizidir. Devlet, barınma hakkını gasp ettiği için eğitim hakkından vazgeçen öğrencilerin yanı sıra KYK yurtlarında barınma imkanı bulan öğrencilerin yaşam koşulları da devletin yetersizliğini göstermektedir. Nicel olarak yetersiz KYK yurtları, nitelik açısından da sağlıklı barınma koşullarını sağla-

mamaktadır. Peki, mevcut KYK yurtlarını nitelik açısından değerlendirildiğinde karşılaşılan durum nedir?

B. KYK'DA YAŞAM KALİTESİ

Barınma hakkı, en temel insan haklarından biridir. Anayasal olarak güvence altına alınmıştır: “Herkes, temel insani gereksinimlerini karşılayabilecek, insan haysiyetine yakışır biçimde konut ve barınma hakkına sahiptir. Devlet, bu hakların gerçekleşmesi için şehirlerin ve diğer yerleşim birimlerinin tarihi ve kültürel nitelikleri ile çevre değerlerini de esas alan bir plan çerçevesinde gerekli tedbirleri alır.”

Barınmak insani bir hakken, üniversiteye giden her 100 öğrenciden sadece 8'i yurttan kalma şansına sahip olabiliyor. Geri kalan öğrenciler, ailelerine, arkadaşlarına, akrabalarına veya vakıf ve derneklere mecbur bırakılıyor. Hatta barınma imkanı olmadığı için okullarını bırakıp memleketlerine dönmek zorunda kalan arkadaşlarımızı var. Bu durumda, barınma ve eğitim hakkının tüm yurttaşlar için karşılanması, devletin öncelikli ve vazgeçilmez bir görevi olmalıdır. Gençlere “bedavacılığa alışmayın” önerileri yapılırken, barınma sorununa çözüm üretmeksizin, diğer yandan saraylara milyarlarca liralık bütçe ayrılması çelişkilidir.

KYK yurtlarındaki sorunlar nedir?

Erdoğan 2021 yılında yaptığı bir konuşmada öğrencilerin yurt sorunu olmadığını öne sürerken “Gayet de lüks yurtlar yaptık” demişti. Peki işin ger-

çeği anlatıldığı gibi mi?

Erdoğan'ın iftihar ettiğini açıkladığı KYK'nın 2018-2022 Stratejik Planında ise yurt konusu, kurumun “zayıf yönleri” arasında yer aldı.

Planda, “zayıf” kalınan konular şöyle sıralandı:

- Bazı yurtların fiziksel yetersizlikleri.
- Yurt yönetim süreci ile ilgili yaşanan sıkıntılar.
- Eğitim faaliyetlerine öğrenci katılımının düşük olması, eğitimlerin merkezi olarak planlanması.
- Kurumsal iletişim ve halkla ilişkilerin zayıf olması.
- Beslenme hizmetlerindeki aksamlar.

Planda, artan öğrenci sayısına karşın yetersiz kalabilecek yurt sayısının neden olabileceği “tehdit unsuru” da “Artan üniversite ve öğrenci sayısı ile birlikte barınma talebini karşılayamama riski” diye açıklandı.

YURT SORUNU VARKEN ÖĞRENCİ YURT BİNALARININ KAPATILIP YERLERİNE BAŞKA AMAÇLARLA KULLANILMAK İSTENMESİ

Yurt sorunu hala devam ederken, öğrenci yurt binalarının kapatılması ve yerlerine başka amaçlarla kullanılması, yanlış bir yaklaşımı yansıtıyor. Örneğin 2019'da Düzce Kaynaşlı'da yaşanan bir olayı ele alabiliriz. Sarıyer mahallesinde bulunan öğrenci yurdu binası Kızılay tarafından huzurevi olarak kullanılmak üzere kapatılmış ve 6.5 milyon TL'lik bir projeye tadilat

yapılacağı açıklanmıştı.

KYK KAPASİTESİNİ ARTTIRMAK İÇİN YURT ODALARININ KONTENJANLARINI ARTTIRMAK

Çiğli'deki KYK erkek öğrenci yurdundaki bir öğrenci yurttaki 14 kişinin kaldığı odalar olduğunu, kendi odasında ise 2 kişi olduklarını belirtti, dar alan nedeniyle gardırobun tepesini sehpa olarak kullandıklarını ve sabah ders için çok erken kalkmak zorunda kaldıklarını ifade etti.

Bursa Uludağ Üniversitesi KYK yurtlarında fazla öğrenci nedeniyle 3 kişilik odaların 4 kişiye çıkarıldığını ve eklenen ranzalarla yaşam alanlarının daraldığını aktaran bir öğrenci, odalarda hapisane havası olduğunu ve yönetimin sorunu kapasitenin üzerine öğrenci olarak çözmeye çalıştığını ifade etti. Bir başka örnekte okul öncesi öğretmenliği ikinci sınıf öğrencisi Zeynep, geçen yıl KYK yurdunda yaşadığı sorunlar nedeniyle bu yıl ev arayışında olduğunu, ancak başarısız olduğunu ifade ediyor. Yeni dönemde yine KYK yurdunda başlayacak olan sıra arkadaşımız, 6 kişilik odaya taşınmak zorunda kalacak, çünkü yurt kapasitesi ek ranzalarla artırıldı. Zeynep, yurttaki yemeklerin bayat olduğunu, ders çalışabileceği bir alan bulunmadığını ve odaların çok küçük olduğunu söylüyor. Ayrıca, yemekhane bekleme süresinin iki katına çıktığını belirtiyor.

MEVCUT KİRALIK YURTLARLA OLAN ANLAŞMALARIN DEVAM ETMEMESİ

Türkiye'nin popüler gayrimenkul si-

telerinden biri, KYK yurtlarını 'satılık' ilanlarıyla sunuyor.

Bu ilanlarda yemek yiyen öğrenciler de görülebiliyor. Afyon, Bartın ve Kırklareli'nde bulunan üç özel mülk, 'Kiracılı' filtresiyle satışa sunuldu. Kiracı ise devlet. Bu yurtların fiyatları 115 milyon ile 770 milyon TL arasında değişiyor ve kapasiteleri 220 ila 260 arasında. Satış temsilcisi emlakçılardan biri, bu binaların devlete kiralandığını ve kamu sözleşmesinin iptal edilemeyeceğini belirtti, bu da yeni sahibin yurdu çalıştırmaya devam edebileceği anlamına geliyor. KYK yurtlarında ödeme, KYK adına kamu bankaları aracılığıyla yapılmaktadır. Mülk sahibi, KYK ile olan sözleşmesi sona erdikten sonra yurt işletmeyi bırakmak istemezse 'barınma sorunu' yeniden ortaya çıkabilir. Bir emlakçı, KYK yurdu ilanında "KYK devlet yurdu, özel yurt, otel, konferans salonu, organizasyon kompleksi gibi birçok

Fotoğraf 2: Satılığa Çıkarılan KYK Yurtları

amaç için kullanılabilir özel bir yapıya sahiptir" ifadesini kullanıyor.

KYK yurtlarında yaşayan öğrencilerin yaşadıkları sorunlar nedir?

ODALAR KAPASİTELERİNE UYGUN BÜYÜKLÜKTE DEĞİL VE ÇALIŞMA ALANLARI YETERSİZ

Üniversite öğrencilerinin artan sayısına rağmen yetersiz yurt sayısı, yetersiz çalışma alanları ve saklama alanları gibi sorunlar öğrencilerim karşısına sıkça çıkartılıyor. İktidar bu durumu düzelttiğini söylese de, gerçekte yurt kapasitelerini artırırken aynı mekânsal kapasiteye daha fazla yatak eklenmesi, odalardaki çalışma masalarının kaldırılması gibi sorunlara yol açıyor.

Cumhuriyet KYK Kız Öğrenci Yurdu'na yerleşen Zeynep, bu durumu yaşayanlardan biri olarak bütün odaların beş kişiye dönüştürüldüğünü aktarıyor. “Odamız o kadar küçük ki yeni gelen arkadaşımızın çalışma masası, dolabı ve bazası bile yok. Kıyafetlerini dolaba sığdıramadığı için bir tane valizde kıyafetlerini saklıyor” diyen Zeynep, çalışma masası olmayanları ise bodrum kattaki telefon ve internetin çekmediği, oldukça soğuk olan odalara yönlendirdiklerini ifade ediyor.

NİTELİKSİZ VE HİJYENİK OLMAYAN YEMEKHANE

KYK yemekhanesi pek çok öğrenci için her öğün yemek bulabileceği tek alternatif. Derinleşen ekonomik kriz perspektifinden bakınca erişilebilir ve nitelikli yemekhanelerin önemi daha iyi anlaşılabilir. Fakat mevcut durum bunun tam tersi.

Ocak 2023'te Samsun'da KYK Karadeniz Erkek Öğrenci Yurdu'nda kalan öğrenciler, yemeklerden zehirlendiklerini belirterek yurdun bahçesinde eylem yaptı. Öğrenciler, yemeklerin

içinde böcek ve yabancı cisimler bulunduğunu söylüyor ve zehirlenmelerin bir haftadır devam ettiğini ifade ediyorlar. Endüstri Mühendisliği öğrencisi Kağan, yemeklerin lezzetinden ziyade doyurucu olmasını istediklerini belirtiyor ve yemeklerin düzeltilmesini talep ediyor. Yemeklerden zehirlenme şüphesiyle ambulansların sık sık geldiğini vurgulayan öğrenci Salih ise yemeklerden kurt, böcek ve tel gibi yabancı cisimler çıktığını aktarıyor.

Sancaktepe İyi Maya KYK Kız Öğrenci Yurdu'nda yemekler nedeniyle öğrenciler zehirlendi. 100'den fazla öğrenci hastaneye kaldırıldı. Bir öğrenci, yemeklerin uzun süredir kötü olduğunu ve fiks menüye geçildikten sonra kalitenin daha da düştüğünü belirtti. Ayrıca, yemeklerden böcek, kurt ve hatta salyangoz çıktığını ifade etti. Bir yetkili, zehirlenmelerin yaşandığını kabul ederek, aynı firmanın yemek dağıtmaya devam ettiğini belirtti ve “Olan oldu, zamanı geri alamayız” şeklinde öğrencileri teselli etti.

Edirne Selimiye KYK Yurdu'nda bir öğrenci, birçok arkadaşının yurt yemeklerinden zehirlendiğini ve hijyen koşullarının yetersiz olduğunu belirterek, yemeklerin içinden ölü böcek ve sinekler çıktığını ifade etti. Ayrıca, yemeklerin yetersiz olduğu durumlarda sosis kızartıp sunulduğunu söyledi.

Kasım 2022'de Manisa Ayşe Hafsa Sultan KYK Kız Öğrenci Yurdu'nda kalan öğrenciler “Yemekte böcek istemiyoruz” sloganıyla eylem yaptı, insanca barınma ve beslenme koşullarının yaratılmasını talep etti.

Ekim 2022'de Gümüşhane'nin Torul ilçesinde Hacı Şaban Cengiz KYK Erkek Öğrenci

Yurdu'nda 40 öğrenci, bir önceki akşam yedikleri tavuk yemeği nedeniyle yemekten mzhirlenme şüphesiyle hastaneye başvurdu.

Bursa Uludağ Üniversitesi KYK yurdunda kalan bir öğrenci, geçen yıldan farklı olarak sabit bir fiş ile birden fazla menü seçeneği sunan bir sisteme geçildiğini ancak bu sistemin olumsuz sonuçlar doğurduğunu belirtti. Menülerde bazı ana yemeklerin eksik olduğunu ve verilen yemeklerin lezzetsiz olduğunu ifade etti. Ayrıca, yemek ihalesini alan firmanın öğrenci şikayetlerini dikkate almadığını söyledi. Bu durumun öğrencilerin sağlığı üzerinde endişe yarattığını ve bir geçim savaşı içinde olduklarını vurguladı.

YEMEKHANELERDE SABİT MENÜ

KYK yemekhanelerde 'Sabit Menü' uygulamasına geçti. Sabah kahvaltısı ve akşam yemeği standart menüler halinde sunulacak ve öğrenciler parmak izi okutarak ücretsiz olarak bu menülere erişebilecekler. Sosyal medyada paylaşılan menüler, bazı insanlar için şaşırtıcı geldi. Örneğin, bir kahvaltı menüsünde sadece 1 adet açma veya poğaça, 20 gram krem peynir, 30 gram siyah-yeşil zeytin, 20 gram helva, 500 ml su, bitki çayı-çay ve çeyrek ekme olduğu belirtiliyor. Başka bir akşam yemeği menüsünde ise mercimek çorbası, tas kebabı veya etsiz kuru fasulye, şehriyeli pirinç pilavı, tarator, 500 ml su ve çeyrek ekme bulunuyor.

Fotoğraf 3: Sabit Menü

Dicle Üniversitesi öğrencisi Emine, yurtların öğrenciler için kabusa dönüştüğünü belirterek, yemeklerin yetersiz olduğunu ve doyabilmek için ekstra para ödemek zorunda kaldıklarını söylüyor. Aralarında geri ödemesi burs dışında geliri olmayan öğrencilerin bulunduğunu vurguluyor ve fiiks menünün doyurmaya yetmediğini ifade ediyor. Ayrıca, kahvaltılarını düzgün bir şekilde yapamadıklarından derslerden verim alamadıklarını belirtiyor.

KIŞIN AÇILMAYAN KALORİFERLER VE GEREKLİ MATERYALLERİN SAĞLANMAMASI

KYK yurtlarında kış aylarında üşümeme konusunda öğrencilerin haklı bir beklentisi bulunuyor. Soğuk havalarda yeterli ısınmanın sağlanması ve öğrencilerin rahat bir şekilde ders çalışabilmesi için gerekli önlemlerin alınması önemli. Ancak bazı durumlarda, kaloriferlerin yetersiz çalıştığı veya odaların soğuk olduğu gözlemlenmektedir. Bu durum öğrencilerin

derslerine ve günlük yaşantılarına olumsuz şekilde yansımakta.

Kasım 2022’de Sancaktepe İyi Maya KYK Kız Öğrenci Yurdu’nda bir öğrenci, “Kaloriferler bir haftadır az yanmaya başladı, arkadaşımız bataniye serdi ama kaldırttılar. Sebep, aynı nevresimlerin kullanılması gerekliliğiymiş” şeklinde durumu aktardı.

SU BULUNMAYAN YURTLAR

Muğla Mentеше’deki KYK yurdundaki öğrenciler, iki aydır sıcak ve soğuk su eksikliği nedeniyle eylem yaptı. Öğrenciler, yurt yönetimini protesto ettikler ve yaşadıkları sorunları şu şekilde özetledi: “Son iki aydır sıcak ve soğuk su sıkıntısı çekiyoruz, özellikle soğuk havalarda daha da zor oluyor. Bugün, bir arkadaşımızın öncülüğünde saat 20.30’da dışarıya çıkmayı tercih ettik. Karşı kız yurdundaki arkadaşlar da su eksikliği nedeniyle bize destek verdiler. Sesimizi duyurduk, ancak sorunun hemen çözüleceğine inanmıyoruz.”

TEMİZLENMEYEN ORTAK KULLANIM TUVALETLER

Tuvalet ve banyolar yurtlarda ortak kullanım alanları olduğu için KYK yurtlarının temiz tutulması, öğrencilerin sağlığını ve konforunu korumak için elzemdir. Ortak kullanılan bu alanlarda hijyenin sağlanması, öğrencilerin rahat ve güvenli bir ortamda yaşamalarını destekler. Peki yurtlardaki durum ne?

SİNEKLİK BİLE OLMAYAN ODALARIN İÇERİSİNDE BÖCEKLER DOLAŞMASI

Edirne Selimiye KYK Yurdu’ndaki öğ-

renciler, yurtlarda hijyen ve böcek sorunlarının bulunduğunu ve yönetimin bu konuda çözüm üretmediğini belirtti. Yurtta yaşayan bir öğrenci, şu şekilde özetledi: “Yurt şartlarımız oldukça kötü. Yemekhane sorunları devam ediyor, böcekler nedeniyle geceleyin uyuyamıyoruz ve ortak tuvaletler yeterince temizlenmiyor.”

Böcekler nedeniyle gece uykusuz kalan öğrenciler, yönetimin şikayetlerini dikkate almadığını ve önlem almadığını vurguladılar. Başka bir öğrenci, “Odalarımız sineksizlik bile bulundurmuyor ve ilaçlama yapılmıyor. Yönetimi defalarca uyardık, ancak şikayetlerimize cevap verilmiyor” dedi.

Aynı yurttaki bir başka öğrenci, zehirli böceklerin yatak ve banyo alanlarını işgal ettiğini belirterek, “İlaçlama yapılsaydı bu tür sorunlar yaşanmazdı. Sinekler, böcekler ve yılanlar yurdu-muzu istila etmiş durumda. Her yerde rastlıyoruz ve bu durum ciddi sağlık sorunlarına yol açıyor” şeklinde konuştu.

YURTLARDAKİ 75 İZİN SÜRESİNİN 30 GÜNE DÜŞÜRÜLMESİ

2022 yılında Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı KYK yurtlarında geçtiğimiz dönemlerde verilen 75 gün izin 30 güne düşürüldü. Öğrenciler dışarıya çıkmak istediklerinde veya ailelerinin yanlarına gitmek istediklerinde izinleri hızlıca doluyor ve mağdur oluyorlar.

Dicle Üniversitesi Öğrencisi Emine, “Bir yıl içerisinde 30 gün izin kime yetebilir ki! Vize sınavlarından sonra ailemizin yanına dönmek istesek izin

yarısı bitmiş oluyor. Bizler yetişkin bireyleriz. Katılmak istediğimiz etkinlikler olabiliyor, konserler olabiliyor veya acil işimiz çıkabiliyor. Bu kısıtlama ile KYK yurtları öğrenciler için cezaevine döndü resmen. Tek tip yemekler, giriş çıkış saat zorunlulukları ve özgürlüğümüzü kısıtlayan yurt yönetimi. Bu kadar şeyin üzerine bir de “denetimli serbestlik” gibi izin hakkımızı elimizden alıyorlar. Bizler mahkum değil öğrenciyiz” şeklinde eleştirilerde bulundu.

Diyanete bağlı olmasından kaynaklı izinler ve geç girişler aileye bildiriliyor. Hepimiz yetişkin insanlarız ve herkesin ailesi bu konuda duyarlı değil. Çocuğu yurda geç gitti diye okuldan kaydını alabilecek aileler var. Burada cinsiyete dayalı bir ayırım da söz konusu. Yurtlarda bu kadar fazla sorun varken izinlerin 30 güne düşürülmesi sosyal yaşantımızı sınırlıyor ve kadın-erkek öğrenciler arasındaki ayırımı derinleştiriyor” şeklindeki düşüncelerini ifade etti.

KYK yurtlarındaki giriş çıkış saati dayatmasının da özellikle kadın öğrencilere uygulandığı da biliniyor. Öğrencilerin ailelerini aramakla tehdit edildiği ve baskı altında bırakıldıklarını biliyoruz.

Van Türkiye Diyanet Vakfı Kız Yurdu öğrencisi, “Özellikle bizim yurdun

C. KYK YURTLARINDA ‘MANEVİ DANIŞMANLAR

DİB, Gençlik ve Spor Bakanlığı ile 2015 yılında bir protokol imzaladı. Bakanlığa bağlı yurt, tesis, kamp ve gençlik merkezlerinde “gençlerin beden ve ruh sağlıkları ile manevi gelişimlerine katkıda bulunulması amacıyla” Diya-

net'e bağılı görevliler tarafından din eğitimi verilmesi için imzalar atıldı.

2019 yılında Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Diyanet İşleri Başkanlığı arasında, 'manevi danışmanlık ve din hizmeti' protokolü imzalandı. Protokole göre KYK yurtlarında psikolog yerine 711 imam danışmanlık yapması yönünde karar verildi. Dönemin Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu, "Önümüzde aşılması gereken bir mesele olarak bağımlılık konusu var. Pek çok bağımlılık türü var. Bağımlılıklarla mücadele konusunda

Diyanet İşleri Başkanlığıyla gerçekleştirilecek koordineli çalışmaların önemli olduğunu düşünüyorum. Bu iş birlikleriyle gençlerimizi hiçbir kötü alışkanlığın esiri yapmama noktasında kararlı olduğumuzu ifade etmek istiyorum" şeklinde konuştu.

AKPli bakanın söylediğine tezat oluşturacak şekilde AKP İktidarı dönemi boyunca gençler arasında uyuşturucu kullanımı ve bağımlılık seviyeleri arttı. Bunun sebebi uyuşturucu ticaretinin devlet eliyle yaygınlaştırılan bir rant kapısı olması. İktidar sahipleri buraya dair anlamlı değişiklikler yapmak istiyorlarsa, öncelikle kendi elleriyle besledikleri bu ağı yok etmeleri ve gençleri mecbur bıraktıkları çaresizlik ve geleceksizlik batağını tanımaları gerekir. Fakat iktidarın iddia ettiğinin aksine temel amaçları uyuşturucu ile mücadele etmek değil kamusal hayatın her alanına saldırmak için bir araç olarak dini ve dini değerleri araçlaştırmaktır. Bu kişilerin gençlere 'danışmanlık' yapmaktaki psikolojik, pedagojik yetersizlikleri bir yana, varlıklarının amacı laik ilkeleri hiçe

sayarak dindar ve kindar bir nesil yetiştirmenin yollarını aramaktır. Bunun iyi bir örneği Trabzon'un Of ilçesinde KYK'da manevi danışman olarak görev yapan Emre Göktaş, 3 kızını silahla vurarak öldürdüğünün ortaya çıkmasıdır. Gençlere rol model olması beklenen danışmanlar bunlar mı?

2022 yılında Akdeniz Üniversitesi (AÜ) kampüsünde Kredi Yurtlar Kurumu'na (KYK) bağılı öğrenci yurtlarında kalan Halil Gülcan 11 Mayıs'ta, Emre Kandemir 21 Mayıs'ta, Muhammet Kaya ise 10 Haziran'da intihar etti. Öğrenciler, dini baskılara ve zorlu koşullara maruz kaldı.

Yurtta kalan tıp fakültesi öğrencisi Ahmet, dini eğitim alanlara avantajlar sağlandığını ve dini baskılara maruz kaldıklarını söyledi. İntihar eden öğrencilerin arkadaşları, derslerinin iyi olduğunu belirtti.

Bir arkadaşımız yurtta yaşananlar hakkında şunları paylaştı: "**Halil Gülcan maddi zorluklar nedeniyle yurtta kalıyordu. Yurdun bir Whatsapp grubu vardı ve öğrencileri camiye götürüyorlardı.**"

Diyanet'in yurtlarda yürüttüğü hizmetler arasında sadece "manevi danışmanlık" yok. Kız yurdunda kalan bir genç, dini sohbetler, Kutlu Doğum Haftası etkinlikleri gibi organizasyonlar olduğunu da dile getiriyor. "Kutlu Doğum Haftasında peygamberin sevdiği yemeklerden menü olurdu. Bir gün tirit yemeği çıkmıştı, ücretsiz alabiliyordunuz" diyor. Kutlu Doğum Haftası etkinliklerinden örnek veren bir başka öğrenci ise, "**Eğlence düzenlenir, katılan öğrencilere çekiliş**

hediye dağıtılırdı. Katılımı teşvik için yapılan şeylerdi tabii” diyor.

Ankara Şerife Bacı Kız Öğrenci Yurdu'nda kalan bir genç, dini programların 15 Temmuz darbe girişiminden sonra arttığını söylüyor. Aynı öğrenci, kadın öğrencilere yönelik etkinliklerin neredeyse tamamının aile üzerine olduğunu belirtiyor. **“Sanki ailede tüm sorumluluk kadındaymış gibi bir algı yaratılıyor”** diyor.

Erzurum'da KYK yurdunda kalan bir öğrenci yurttan çoğunlukla milliyetçilik ve din motifli söyleşiler olduğunu söylüyor. Özellikle Ramazan ayında dini etkinliklerin arttığını dile getirerek, **“Yemekhanede teravih ve cuma namazı kılınıyor. Geçtiğimiz ramazan ayında Sakal-ı Şerif gelmişti”** diyor. 2016 Haziran ayında KYK'nın resmi sitesinde yer alan açıklamada, DİB ile imzalanan protokol gereği yurtlarda görevlendirilen manevi rehberlerin gençlere “daha bilinçli ve huzurlu bir Ramazan geçirmeleri” için yardımcı olduğu belirtilerek,

“Yurtlarda mukabele okunuyor; namazlar hep birlikte yurt mescidinde kılınıyor. Bazı yurtlarda mescidin yetersiz kalması dolayısıyla teravih namazı bahçede eda ediliyor” deniyor. Aynı öğrenci, hem kendisinin hem de bazı arkadaşlarının dini etkinliklerden sıkıldığını ekliyor.

Bursa Orhangazi'de KYK yurdunda kalan bir arkadaşımız **“2017-2018 eğitim döneminde bir sene kaldım. Dini seminerler oluyordu. Katılım zorunlu olmamakla beraber yurt müdürü tarafından katılmamız için baskı yapılırdı. Akşam yemek saatine denk**

gelirse yememiz engellenir ya da zorlaştırılırdı” diye anlatıyor.

Kocaeli Zekiye Gündoğdu Yurdunda kalan bir öğrenci de benzer şekilde, **“Benim kaldığım yurttan A ve B bloklar ranzalı, tuvalet ve banyo ortak. Vakıfta ise odalar bazalı, banyo ve tuvalet odaların içindeydi. Seminerlere sıklıkla katılanlar için vakıfta kalma şansının arttığı söylentisi vardı”** diye anlatıyor.

Mühendislik okuyan bir öğrenciye yurt müdürlüğü geçen sene maden gezisi düzenleyeceğini söylemiş. Geziye katılmak üzere yola çıkan öğrenciler kendilerini bir türbede bulmuş. **“Fikrimiz sorulmadan ve bilgimiz olmadan bir türbeye götürüldük. Sabah türbeye, öğleden sonra madene gittik”** diyor.

İstanbul'da KYK yurdunda kalan bir öğrenciden edinilen “Haftalık Ders ve Sohbet Programı” duyurusunda, hafta içi her gün “Kur'an-ı Kerim”, “Hadis-Siyer”, “Tefsir-Meal”, “İlmihal” sohbetleri düzenlendiği notunun yanı sıra, “Hafta içi her gün 13.00-22.00 saatleri arasında ‘manevi danışmanlarımız’ yurttadırlar” bilgisi yer alıyor. İstanbul'da bir yurttan kalan bir arkadaşımız her sene muhakkak Kuran kursu açıldığını, dini günlerde mutlaka yurdun mescidinde program düzenlendiğini söylüyor.

YAŞANAN HERHANGİ BİR OLUMSUZ DURUMDA ÖNCELİKLE YURTLARIN KAPATILIP ÖĞRENCİLERİN EVLERİNE GÖNDERİLMEK İSTENMESİ

KYK yurtları pandemi döneminde

boşaltılıp karantina merkezleri olarak kullanıldı. 6 Şubat depremi sonrasında ise boşaltılıp depremzedelerin konaklaması için tahsis edildi. KYK yurtlarının kriz anlarında akla gelen ilk çözüm noktası olarak görülmesi, birçok şeyde eksik kalındığının bir göstergesi. Bu eksikliklerle mücadelenin öğrencilere bırakılması da biz öğrencilere şu soruyu sordurtuyor: Neden başka yollar varken bu seçildi?

2018 Ağustos / Konya

Emniyet Müdürlüğü, Tapu ve Kadastro Müdürlüğü binaları için milyonluk ihalelerin yapıldığı Konya'da devlete ait 6 binanın kaderine terk edilmiş durumda olduğu aktarıldı.

2020 Ekim / Bursa

Türkiye'de binlerce kamu binasının boş bir şekilde beklediği, buna rağmen yeni kamu bina inşaatları ve ihalelerinin yapılması tepkilere neden oluyor. Fevzi Çakmak Caddesi üzerinde bulunan Vergi dairesi, Emniyet Müdürlüğü binaları kurumların yeni yerlerine taşınmasıyla boşaltıldı. Emniyet'in deprem testini geçmediği gerekçesiyle 1 yıl önce, vergi dairelerinin bulunduğu bina ise yaklaşık 4 senedir kaderine tek edilmiş durumda.

2021 Eylül / Elazığ

Elazığ'da Şehir Hastanesi gündemde yokken büyük bedeller ödenerek güçlendirilmesi yapılan, tüm birim ve ortak kullanım alanları yeniden ve modern bir şekilde yapılan, yalıtım sistemiyle ısınma sorunu ekonomik hale getirilen, yerleşke içindeki yetişmiş ağaçları park ve sosyal donatıları

ile atıl durumda bulunan eski Devlet Hastanesi'nin poliklinikler ve yatan hasta katları basit bir düzenleme ile öğrenci yurdu haline getirilebileceğini vatandaşlar ifade etti.

2023 Nisan / İzmir

İzmir'in turistik ilçelerinden olan Foça'da çürümeye terk edilen kamu binaları görenlerin tepkisine yol açıyor. Farklı kamu kurumlarına ait binalar, kurumlar arasındaki anlaşmazlıklar nedeniyle çürümeye terk edildi.

Foça Necla-Reha Midilli Vakfı tarafından tadilattan geçirilen eski hastane binası, 2019 yılına kadar askeri hastane, sağlık evi, hükümet tabipliği, sağlık merkezi ve merkez sağlık ocağı olarak faaliyet yürüttü. 2019 yılından sonra Foça Devlet Hastanesinin yeni hizmet binasına geçmesinin ardından 87 yıllık bina 4 yıldır çürümeye terk edildi.

Dokuz Eylül Üniversitesi (DEÜ) Turizm Fakültesi Yönetim Kurulu binası da 21 Ekim 2020 tarihinde ilçeden taşınma karar almasıyla boşaltıldı. Foça Atatürk Mahallesi'nde bir zamanlar sporculara hizmet veren Gençlik Hizmetleri Spor Müdürlüğüne bağlı "sporun ve sporunun destekçisi" sloganıyla 2018 yılında tadilat gören Foça Su Sporları Merkezi bugünkü görüntüsüyle harabeye dönmüş durumda.

5. CEMAAT YURTLARINDA TEKELLEŞME

Öğrencilerin barınma krizini çözebilecek tek aygıt devlet aygıtının kendisidir. Bu amaçla KYK devletten önemli ödenekler alarak yurt yapma ve burs sağlama misyonu taşır fakat özellikle 2006'dan sonra yapılan yasa değişiklikleri ile KYK'nın işlevliliği baltalanmaya başlandı. **Kamusal kaynak ve araçlar ile sağlanması gereken barınma, AKP hükümeti döneminde bilinçli bir planla tarikat ve cemaat yapılarına doğru kaydırıldı.** Bu süreçte bu yapılara türlü teşvik ve destek sağlanarak, kendi tekellerinde gelişen yurt ve geçici konaklama tesisleri var edildi. Yakın bir tarihte amaçlarının ve çıkarlarının ortak olduğu Fetullah Gülen'e bağlı varlıklar bugün TÜGVA, Ensar gibi vakıfların ve Nurcular diye bilinen yapıların tekeline aktarılmıştır.

AKP hükümeti bir eliyle kamu kaynaklarını daraltırken bir eliyle tarikat yapılarına yine kamu kaynaklarından destek sağlıyor. Örneğin, yurtlarda kalan

öğrencilere devlet tarafından yemek yardımı yapılıyor. Devlet, öğrenciler için kişi başı ödeme yapıyor. Bir öğün yemek verilen yurtlarda yurdu işleten kişi ya da tarikat şirketi, devletten üç öğün yemek parası alıyor. Bu konuda rakamlar çok tartışmalı olsa da devlet eliyle tarikat yurtlarına bu yolla para transferi yapıldığı biliniyor. Barınma ihtiyacı tarikat ve cemaat yapılarına doğru tekelleşirken, başka alternatif olmayan binlerce öğrenci buralara mecbur kalıyor.

AKP hükümetinin bu desteği elbette sebepsiz değil. Tarikat yurtları “dindar ve kindar” nesil yetiştirmenin önemli bir aracı olarak kullanılıyor.

Mülkiyeliler Birliği Genel Başkanı ve Eğitim Sen Yükseköğretim Uzmanı İlker Akçasoy'a göre:

“Devlet yurtlarında da düşünce ve ifade özgürlüğünü kullanan öğrencilerin hukuksuzca yurtlardan atıldığına tanık oluyoruz. Aslında siyasi iktidarın politika tercihlerinin bir sonucu olarak, her alanda öğrencilerin temel hak ve özgürlükleri yok sayılıyor ya da baskı altına alınıyor. Ancak tarikat ve cemaat yurtlarının cazip kılınması, yoksul ailelerin çocuklarının bu yurtlara mahkum edilmesi, sadece yaşam tarzı değil bir bütün olarak temel hak ve özgürlüklerin kullanımını engelliyor. Çünkü bu öğrenciler çaresizce bu yurtlarda kalmaya zorlanıyor.”

SAYILARI NEREDEN NEREYE GELMİŞ?

Bugün Türkiye’de ruhsatı olmayan, denetime girmeyen çok sayıda yurt bulunmaktadır. Bilinen verilerle 2022

yılında özel yurtlar olarak nitelendirilen vakıf, dernek, şahıs, ticari, kamu üniversitesi yurtları ve özel işletmelere ait olduğu belirtilen yurtların sayısının 4 bin 692.

2006 yılında Türkiye'deki resmi tarikat yurdu sayısının 1723 olduğu 2022 yılında ise yüzde 93 artarak resmi tarikat yurdu sayısının 3 bin 331 olduğu biliniyor.

KAÇ KİŞİ VAR?

Tarikatların elineki kişi sayısı tam olarak bilinmemekle birlikte "Eğitimde Tarikat ve Medrese Gerçeği" adını taşıyan bir araştırma yapan Prof. Dr. Esergül Balcı, **Türkiye'de en az 1 milyon çocuğun ve gencin tarikatlar tarafından eğitildiğini belirtiyor.** Özel eğitimde okuyanların 1/3'ü tarikata bağlı okullarda okuyor.

Tarikatların verdiği eğitim, çocuklar üzerinde ağır etkiler yaratıyor.

- Tarikatlarda çocuklara ve gençlere teslimiyetçi kültür aşılanıyor.

- Eğitim, tarikat liderine sorgusuz sualsiz inanma ve itaat üzerine kuruludur. Bu yapı, bireyin özgür düşünce sistemini yok etmektedir.

- Bu durumda kişinin dünya görüşü, ait olduğu tarikat tarafından şekillenmekte ve tarikatta liderin yönlendiği tek tip insan yaratılmaktadır.

- Gençlerin, bireylerin ve toplumun sorgulama yeteneğini geliştirmesi, doğrulara yönelmesi önlenmektedir.

AKP Hükümeti devletin her aygıtı ile bu yapılara olan desteğini ise sürdür-

rüyor. Boğaziçi Üniversitesinin kayyum rektörü Naci İnci yönetimi barınacak yerler olarak tarikat yurtlarını yeni başlayan öğrencilere önererek okula başlamamış öğrencileri mağdur etti. Okul tanıtım günlerinde "Şehir dışından gelen tüm öğrencilere yurt sağlayacağız" diyen yönetim, okulun açılmasına üç hafta kala en az 600 öğrenciyi yurtsuz bıraktı. KYK bursu çıkan bazı öğrencilere uzak ilçelerde yurtlar verildi. Bazı öğrenciler ise okulun "Şehir dışından gelen herkese yurt vereceğiz" sözüne güvenerek başka yurt seçeneklerine başvurmadı ve bu nedenle mağdur oldular.

Boğaziçi Üniversitesi, yurt sonuçlarını 6 Eylül'de açıkladı ve yurt çıkmayan öğrencilere yardım edebilecek kurumların isimlerini paylaştı. Bu kurumlar arasında Boğaziçi Üniversitesi Mezunlar Derneği (BÜMED), AKP'ye yakın olan Boğaziçi Üniversiteliler Derneği (BURA) ve Boğaziçi Yöneticiler Vakfı (BYV) bulunuyordu. BURA ve BYV, öğrencilere tarikat ve cemaat yurtlarını önerdi.

Önerilen yurtlar şunlardı:

-Etiler Camii Kız Öğrenci Yurdu

-İnsan Vakfı

-Ensar Vakfı

-İlim Yayma Cemiyeti

-Türgev

-Önder

-Diyanet Vakfı

-Yeni Dünya Vakfı

-Birlik Vakfı

Öğrencilerin mecbur bırakıldıkları tarikat ve cemaatlara bağlı yurtlar ise sürekli baskı, zorbalık, şiddet ve hatta intihar haberleri ile gündeme geliyor.

Kasım 2016 / Özel Aladağ Tahsil Çağındaki Talebelere Yardım Derneği Ortaöğretim Kız Öğrenci Yurdu'nda çıkan yangında 11 öğrenci hayatını kaybetti ve 22 öğrenci yaralandı.

Eylül 2020 / 12 yaşındaki Mehmet Halit Yavuz Muş'ta gönderildiği Kur'an kursunda kapı koluna asılı olarak bulundu ve intihar ettiği öne sürüldü.

Aralık 2021 / Antalya'nın Kepez ilçesinde faaliyet gösteren ve Nakşibendîlerin Erenköy koluna bağlı Antalya İlim ve Kültür Derneği'ne ait kaçak öğrenci yurdunda aşçı olarak çalışan İhsan Güney, Akdeniz Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü 1'inci sınıf öğrencisi 18 yaşındaki Mehmet Sami Tuğrul'u 'deccali vurdum' diyerek kafasını keserek yaşamına son verdi.

Ocak 2022 / Elazığ'daki Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi 2. sınıf öğrencisi 20 yaşındaki Enes Kara'nın, Nur cemaatine bağlı bir evde baskılardan bunalıp intihar etti.

Haziran 2023 / Şanlıurfa'nın Eyyübiye ilçesine bağlı Beşat Mahallesi'ndeki bir cemaate bağlı Beşat Medresesi'nde yatılı kalan 3 gündür aranan ve yurda yakın bir ahırda asılı olarak bulunan Abdülbaki Dakak'ın intihar ettiği iddia edildi.

İlim Yayma Cemiyeti yurtlarında gece saat 23.00'ten sonra giriş çıkış yasak ve Ensar Vakfı'na ait yurtlarda da aynı

saatte giriş çıkış kısıtlaması bulunuyor. Bu yurtlarda kalan öğrencilerden haftada bir buçuk saatlik "toplantılara" katılmaları isteniyor. Toplantıların içeriği hakkında detaylı bilgi verilmeyenken, genellikle "güncel, kültürel ve dini konuların" ele alındığı ifade ediliyor. Yurtlarda vakit namazlarının zorunlu olduğu ve cemaat şeklinde kılındığı belirtiliyor. Namaz sonrasında dersler olduğu ve her vakit için yaklaşık 30 dakika süren okumaların yapılması gerektiği ifade ediliyor. Haftanın üç günü cemaat dersine katılımın zorunlu olduğu yurtlarda, öğrencilerin yemekleri kendilerinin hazırladığı ve temizlik görevlerini üstlendiği aktarılıyor. Öğrenciler, bu yoğun program nedeniyle ders çalışmaya yeterince zaman bulamadıklarını ve ibadetlere zorlandıklarını dile getiriyor. Bu nedenle yaşam kalitelerinin düştüğünü ve kendilerini özgür hissetmediklerini ifade ediyorlar.

**TARİKAT VE
CEMAATLERİN ELİNDE
1 MİLYONDAN FAZLA
GENÇ VE ÇOCUK VAR.**

İstanbul'da cemaate ait bir erkek öğrenci yurdunda kaldığını söyleyen M.S., yurttaki sıkı kurallardan bahsediyor. Örneğin, yurttan kot pantolon, yazılı ya da resimli tişört giymenin yasak olduğunu belirtiyor.

Tarikatların elindeki gençler insanlık dışı muammeleye maruz kalıyorlar!

Okullarda kadınlarla iletişime geçmek ve yan yana oturmak da yasakmış. Herhangi bir kurala uyulmadığında ise dayak cezasının verildiğini belirten M.S., bu cezaların **tokat atma, terlikle vurma, kemerle dövme** gibi farklı biçimlerde uygulandığını ifade ediyor. Ayrıca, okulda bir kadınla görüşmenin tespit edilmesi durumunda öğrencilerin okula gönderilmediğini ve hafta sonu aile ziyaretlerinin iptal edildiğini veya bulaşık yıkama gibi işlerle cezalandırıldıklarını söylüyor. Daha önce medreselerde, cemaat ve tarikata bağlı yurtlarda kaldığını ifade eden S.D:

“Telefon kullanımı tamamen yasaktı, bilgisayarlar ise sınırlı olarak yurdun bilgisayarlarından kullanılabiliyorduk. Banyoya haftada sadece bir gün izin veriliyordu. Dayak zaten bir eğitim biçimiydi ve bu durumu öğrenciler kabullenmişti. Fiziksel şiddetin sıkça kullanılıyordu. Örneğin 14 yaşındaki bir çocuğun tuvaletini banyoda yapması nedeniyle dövülerek yurttan atıldığına tanık oldum. Ayrıca, üniversite hazırlık okurken kot pantolon ve tişört giydikten sonra fiziksel ve sözlü şiddete uğradık.”

İsmailağa Cemaati'ne bağlı Hiranur Vakfı'nın onursal başkanı Yusuf Ziya Gümüşel'in kızının 6 yaşında evlendi-

rilip, istismara maruz bırakıldı. Bu istismar bu yapıların nasıl bir karanlığı temsil ettiğini gözler önüne seriyor. **AKP iktidarının verdiği desteklerle büyüyen tarikat ve cemaatlerde yaşanan vakalar defalarca haberleştirildi. Buna rağmen iktidar, tarikatlara kalkan olmayı sürdürdü.**

2010'da İsmailağa Cemaatinde “El maruf” sorumlusu olan Adem Sayar, 16 yaşındaki akrabasını istismara maruz bıraktı.

2012'de Karaman'da Ensar Vakfında kalan çocuklar istismara maruz bırakıldı. Yıllarca süren istismar 2015'te ortaya çıktı.

2016'da Bitlis'te Ensar Vakfı Gönüllüsü Din Kültürü Öğretmenleri O.S. ve M.Ö., vakıf evlerinde kalan 9 kadına baskı ve şantaj ile nitelikli cinsel saldırıda bulundu.

2017'de Adıyaman'da imam hatip lisesi öğrencilerinin kaldığı yurttan 18 öğrenci müstahdem tarafından cinsel istismara maruz bırakıldı.

2019'da Denizli'nin Çivril ilçesinde M.S. isimli bir çocuk Süleymancılar'a ait yurttan cinsel istismara uğradı.

2019'da Ümraniye'deki Fıkıh-Dere ait yatılı yurttan kalan 6 öğrenci cinsel istismara uğradı.

2021'de Erzurum Palandöken'de Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur'an kursunda 7 çocuk, yurttan görevli Belletmen H.A.'nın istismarına maruz kaldı.

2021'de Kocaeli'nin Gölcük ilçesinde İsmailağa Cemaati üyesi olan ve ken-

dini “hoca” olarak tanıtan Ömer S., bir kişiye cinsel istismarda bulundu.

S.D ise daha önce medreselerde, cemaat ve tarikata bağlı yurtlarında kaldığını ifade ederek,

“Birçok şiddet olayının hem tanığı hem yaşıyanı oldum. Bu hikayeler arasında beni en çok etkileyen Siirt’te bir medresede arkadaşımızın sorumlu hocaya saygısızlık yaptığı gerekçeyle 3 gün bodrumda kilitli bırakıldığı olaydır” diye konuştu.

Bunlar sadece su yüzüne çıkabilen ve kamunun haberdar olabildiği olaylar. Tarikat ve cemaat yurtlarının elinde olan 1 milyonu aşkın gencin ne koşullarda yaşamak zorunda bırakıldığının birer göstergesi. Eğitimi kamusal kaynakların dışına doğru iten AKP iktidarı bir yandan dindar ve kindar nesiller yetiştirerek siyasal islam pro-

jesini güçlendirmeyi hedeflerken bir yandan da kamusal hizmetleri tasfiye ederek yeni rant kapıları aralamaya çabalıyor.

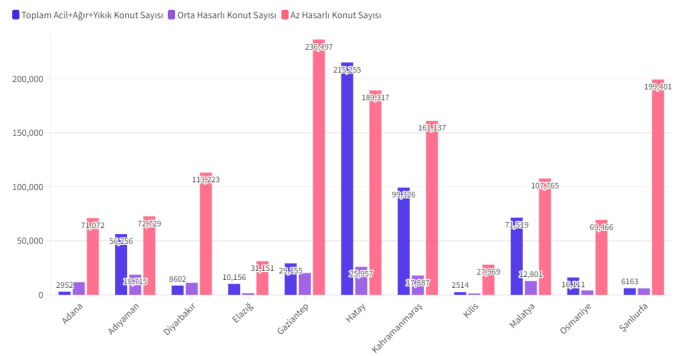
6. AFET GÜVENLİĞİ VE BARINMA DEPREME HAZIR MIYIZ?

KAHRAMANMARAŞ DEPREMLERİ VE DEPREM BÖLGESİNDE BARINMA KRİZİ

Türkiye’de son 20 senede siyasi iktidarın sermaye gruplarıyla iş birliği içinde olduğunu ortaya koyan başlıklardan biri AKP’nin mitinglerinde vaat ettiği, torba yasalarla meclisten geçirdiği imar afları ve ranta dayalı emlak piyasasıydı. 11 ilin etkilendiği 6 Şubat depremlerinde ise AKP’nin derinleştirdiği emlak rantının ne boyuta vardığını deneyimledik. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı’nın raporuna göre 6 Mart 2023 itibariyle 35.355 binanın yıkılmış, 17.491 binanın acil olarak yıkılması gerektiği

ve 179.786 binanın ağır, 40.228 binanın orta ve 431.421 binanın az hasarlı olduğu tespit edilmiştir. TMMOB’un 23 Şubat’ta yayınladığı 6 Şubat 2023 Depremleri Tespit ve Değerlendirme Raporu’nda incelendiği üzere, yıkılan veya ağır hasar alan binalardan birçoğu 2000 yılı sonrasında yapılmış ve hatta bazılarının inşaatı yalnızca altı ay önce tamamlanmıştır. Yalnızca konutların değil aynı zamanda kamu kurumlarının binalarının da yıkıldığı rapora dahil edilmiş, **11 ilde 72 okul yıkılırken 504 tanesi ağır hasarlı olmak üzere toplam 3 bin 368 okulun hasar almış olduğu tespit edilmiştir.** Ayrıca 136 hastanenin hasar aldığı ve 320 idari yapının da depremden etkilendiği raporlanmıştır. Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği’nin 2007 ve 2018 yıllarındaki güncellemelerinden sonra inşa edilmiş yapılarda da yoğun hasar gözlemlenmiştir. Özellikle Hatay’da TOKİ tarafından yapılan konutlarda hasar görülmüş ancak bölgede çalışma ve inceleme yapılması güvenlik güçleri tarafından engellenmiştir.

İl Bazında Hasar Tespit Raporu (6 Mart 2023)

Şekil 8: İl bazında hasar tespit raporu

Kaynak: Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı

6 Şubat depremlerinde karşılaşılan tablo, resmi rakamlarla 50 binden

fazla yurttaşın hayatına kaybetmesine sebep olan durumun felaketin büyüklüğünden daha çok rant politikaları olduğunu ortaya koymaktadır. 2002 yılı sonrası yapılan yasal düzenlemelerle oluşturulan imar düzeni, denetim mekanizmalarını devre dışı bırakarak kentleri sermaye odaklı rant alanlarına dönüştürmüştür.

AKP tarafından Nisan sonuna kadar çadırda yurttaşımız kalmayacak açıklaması yapılmış olsa da Türkiye Tabipler Birliği'nin yayınladığı 6. Ay Deprem Raporunda detaylı olarak incelendiği üzere henüz içilebilir suya dahi erişimin olmadığı deprem bölgesinde barınmanın hâlâ en büyük sorun olduğu ve bölge halklarının unutulup kaderine terk edildiği ifade edilmektedir.

ÖĞRENCİLER AÇISINDAN 6 ŞUBAT DEPREMLERİ

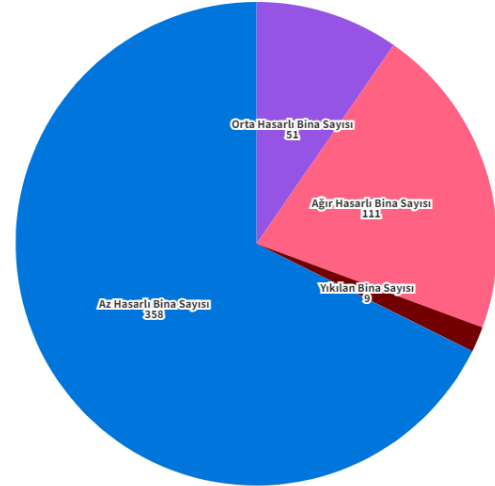
Rejimin yirmi yıllık iktidarında yürürlüğe koyduğu ve derinleştirdiği her türlü baskıcı ve rant odaklı politikalarının hedefi olan en savunmasız kesimlerden biri ise öğrenciler olmuştur. Özellikle Türkiye'de son yıllarda derinleşen eşitsizliklerle ortaya çıkan sorunlardan biri olan barınma krizi de bütün yurttaşlarla birlikte öğrencilerin de temel haklarının ihlal edildiği bir tabloyu önümüze koymaktadır. Eğitimin, okulların, kampüslerin ve öğrenci yurtlarının niteliğinin düşürülmüş olmasıyla beraber birçok öğrencinin ekonomik ve barınma sorunuyla alakalı olarak yaşadığı krizlerin bir sonucu olarak **2022 yılında üniversite kazanan 106 bin öğrenci kayıt yap-**

tırmamıştır. Son iki yılda üniversiteye kayıt yaptıramayan öğrenci sayısı yüzde 906 artmıştır. Pandemi sonrası şiddeti artan barınma sorunu belediye destekleriyle geçici olarak çözülmüş görünse de artan kiralarla beraber öğrenciler için daha gerekli hale gelen yurtlar deprem sonrası süreçte de yetersiz kalmıştır.

Resmi rakamlara göre depremden etkilenen 10 ilde 3 milyon 250 bin öğrenci bulunmaktadır. MEB'in Mart 2023 sonunda yaptığı açıklamaya göre 252 bin 829 öğrenci başka illere nakil hakkını kullanmıştır.

TMMOB'un 18 Ağustos deprem raporunda incelendiği üzere, çadır ve konteynerlerdeki eğitime katılma oranı da hesaplandığında 2 milyon civarında öğrencinin eğitim almadığı ya da düzenli olarak eğitime katılmadığı ortaya çıkmaktadır.

Üniversite Yapılarına İlişkin Hasar Tespit Raporu (Bölge Toplamı)

Şekil 9: üniversite yapılarına ilişkin hasar tespit raporu

Kaynak: Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı

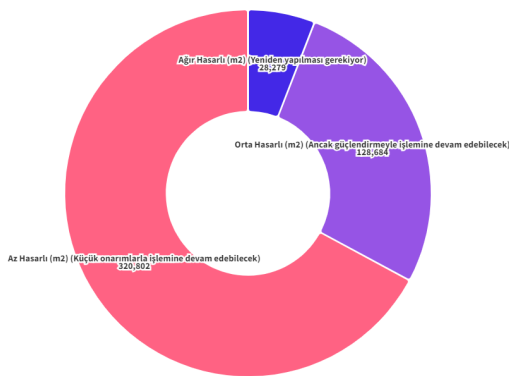
Deprem bölgesinde, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı'nın

raporunda görüldüğü üzere, **9 adet üniversite binasının yıkıldığı, 111 adet binanın ağır hasarlı olduğu, 51 binanın ise orta derece hasarlı olduğu ve 358 üniversite binasının da az hasarlı olduğu tespit edilmiştir.** Bu üniversite yapılarına ilişkin izlenecek plana dair henüz detaylı ve somut bir açıklamanın olmaması da öğrenciler için belirsizlik yaratmaktadır.

Deprem etkilerini gidermek için somut bir plan yapılmadı!

7 Eylül itibarıyla ise deprem bölgesindeki üniversitelerde bazı fakülterde yüz yüze ama ağırlıklı olarak çevrimiçi eğitimin devam edeceği açıklanmıştır. 2023 Bahar döneminde deprem bölgesinde verilen çevrimiçi eğitimde altyapı sorunları yaşandığı açıkça ortadadır ki çevrimiçi eğitimin teknolojik altyapı açısından pandemi döneminde dahi yetersiz olduğu ve öğrenciler için nitelikli bir eğitim sağlanamadığı gözlemlenmiştir.

Depremden Etkilenen illerdeki Yurtlara İlişkin Hasar Tespit Durumu (Bölge Toplamı)

Şekil 10: Depremden etkilenen illerdeki yurtlara ilişkin hasar tespit durumu

Kaynak: Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı

Yine Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı'nın yayınladığı raporda **depremden etkilenen yurt binalarına ilişkin olarak 5 yurt binasının ağır hasarlı olduğu ve yeniden yapılması gerektiği, 19 yurt binasının orta hasarlı olduğu ve ancak güçlendirme işlemiyle işlev görebileceği, 52 yurt binasının ise az hasarlı olduğu ve onarım işlemleri sonrası kullanılabilir olduğu not edilmiştir.** Pandemi döneminde gördüğümüz üzere deprem sürecinde de ilk gözden çıkarılan kurum üniversiteler, ilk gözden çıkarılan kesim ise öğrenciler olmuştur. Otel, devlete ait misafirhaneler, kullanılmayan tesisler boş dururken KYK yurtlarının depremzedelere açılması için yurtları boşaltmak zorunda kalan öğrencilerin yaşadığı mağduriyet, iktidarın üniversiteler özelinde uyguladığı politikayı da açıkça ortaya sermiştir.

Arkadaşlarımızın eşyaları çöp torbalarına konuldu.

Deprem sürecinde bazı depremzedeler yakınlarını ve evlerini kaybetmişken bir yandan da kaldıkları KYK yurtlarındaki eşyaları bir gün içerisinde tahliye etmeleri söylenmiştir. Deprem esnasında kaldıkları yurtları hasar gören öğrenciler için de öngöremedikleri bir süreç yaşanmıştır. Diğer yandan ise İstanbul'da depremzedelerin KYK yurtlarına yerleşecekleri gerekçesiyle öğrencilerin

eğitim hakkının ihlal edilerek bahar dönemi için çevrimiçi kararı verilirken sözü edilen KYK yurtları boş kalmış, depremzedeler tarafından kullanılmamıştır. Bu örnekler, deprem sürecinde alınan kararların keyfiliğine işaret etmektedir.

2023 Bahar döneminde üniversitelere ve eğitime dair öğrencilerin endişesi sürerken, Eğitim-Sen Genel Yükseköğretim Sekreteri Sinan Muşlu da öğrencilerin yurt ve barınma sorunları için kampüslere konteynerlerin yerleştirildiğini ancak bu konteynerlerin içinin boş olduğunu ve yaşanacak bir pozisyon oluşturulmadığını belirtiyor. Kahramanmaraş öğrenci yurtlarında ise hâlâ AFAD görevlilerinin kaldığını belirten Muşlu, deprem bölgesinde sağlam kalan yurtların da halihazırda öğrencilerin hepsinin yaşayabileceği kapasitede olmadığını ifade etmiştir. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi için bu yıl yerleşen 9 bin 300 öğrencinin yurtların kapasitesinin yetersiz olması sebebiyle barınma problemiyle karşı karşıya kalacakları kampüs alanına 450 kadar “kıl çadır/Kırgız çadırı” kuracaklarını belirtmiştir. Rektörlük tarafından verilen bu karar önümüzdeki dönem içerisinde öğrencilerin karşı karşıya kalacakları manzara hakkında fikir vermektedir.

Türkiye genelinde öğrencilerin yaşadığı barınma krizi deprem öncesinde de bir sorun olup yeterli sayıda yurt olmadığı görülmekle beraber deprem bölgesinde öğrencilerin konaklama alternatifi olmadıklarından dolayı yüz yüze eğitim kararı verilen fakülteler için de barınma şartları ve niteliğinin oldukça yetersiz kalacağı açıktır. Böl-

gedeki konutlarda da tespit edildiği üzere 2008 ve 2018’de güncellenen Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği’nden sonra inşa edilmiş yurtlar, okullar ve üniversite binalarının da depreme dayanıklı olmadığı yaşanan depremlerle ortaya çıkmıştır.

Deprem yönetmeliği yarasından sonra yapılan yurtlar bile depreme dayanıksız!

Örneğin, Hatay’da İskenderun KYK yurdu ve Beyazıd-ı Bestami Erkek Öğrenci Yurdu’nda hasar meydana gelmiş ve öğrenciler yurdun yeni yapılmış olmasına rağmen depreme dayanıksız olduğunu bildiklerinden ötürü deprem ihtimalinden korktuklarını ifade etmişlerdir.

6 Şubat depremlerinde karşılaşılan manzara iktidar politikalarının öğrencilerin can güvenliğini ve temel haklarını hiçe saydığını göstermektedir. Bir deprem ülkesi olarak Türkiye’de 2002 sonrası oluşturulan yeni imar düzeni yüzünden hayatını kaybeden yurttaşların yanında bir kuşağın eğitim öğretim şartlarının niteliğinin düşmesi, öğrencilerin can güvenliğinin ve barınma gibi temel haklarının ihlal edilmesi, yapı denetimlerinin can güvenliği öncelikli değil rant odaklı yapılması yalnızca siyasi iktidar değil sermaye odağı da olan rejim tarafından bilinçli olarak verilen kararlardır.

**DEPREM
BÖLGESİNDE 2
MİLYONA YAKIN
ÖĞRENCİ EĞİTİM
ALAMIYOR.**

DEPREM BÖLGESİNDEKİ ÖĞRENCİLERİN CAN GÜVENLİĞİ VAR MI?

Kahramanmaraş depremlerinde karşılaştığımız bu tablo, eğer önlem alınmazsa, uzun zamandır beklenen büyük Marmara depreminde yaşanacaklara dair fikir vermiştir. 2023 YKS tercihlerinde ekonomik durumun payı olmakla beraber deprem riski dolayısıyla öğrencilerin öncelikli tercihi İstanbul'dan diğer büyükşehirlere kaymış durumdadır. 22 Kasım 2022'de Düzce'de yaşanan 6 büyüklüğündeki depremden sonra Marmara Bölgesi'nde ikamet eden yurttaşlar ve üniversite okumak için orada bulunan öğrencilerin Türkiye'de üniversite ve yurtların deprem güvenliğine ilişkin endişeleri artmıştır. Düzce Üniversitesi Cahit Zarifoğlu KYK Erkek Yurdu, Düzce Avni Akyol KYK Erkek Öğrenci Yurdu ve üniversitenin amfisi depremden dolayı hasar almıştır. Üstelik KYK yurtlarının oda düzenlerinin deprem olma ihtimali göz önünde bulundurulurken yapılmaması, eşyaların duvara sabitlenmemesi, acil durum anlarında kullanılacak merdivenlerin denetlenmemesi dolayısıyla yurtların öğrenciler için can güvenliğini sağlamadıkları görülmektedir.

Yurtların depreme dayanıklı olup olmadığı bilgisi öğrencilerle paylaşılmıyor!

Bir başka örnek ise 2019 İstanbul depreminde 5,8 büyüklüğündeki depremde 1000 kişilik KYK Gebze Muallimköy Öğrenci Yurdu hasar almış olup öğrenciler tarafından sosyal medyada paylaşılmıştır. Paylaşımlara

rağmen yetkililer tarafından açıklama gelmemiştir. 2018 yılında yurttan yapılan Deprem Dayanıklılık Testi raporu da öğrencilerle paylaşılmamıştır. Yurtların ve konutların depreme dayanıklılık testi raporlarının kamuya açık şekilde yayınlanmıyor olması, özellikle deprem bölgesindeki öğrencilerin can güvenliklerine dair görece inisiyatif alabilmelerine, toplumsal odakların kamuoyunu bilinçlendirebilmesine ve olası bir depremdeki can kaybının minimize edilmesine engel olmaktadır.

Boğaziçi Üniversitesi'ne atanan Rektör Naci İnci ise deprem riskinden dolayı yurtları boşaltırken öğrencilere bir barınma alternatifi sunmamaktadır. İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından Boğaziçi Üniversitesi kuzey kampüsü otoparkına konteynerlerin kurulması teklif edilmiş ancak rektörlük tarafından BUVAKIF tarafından yapılacak yurt projesini sebep göstererek kabul edilmemiştir. BUVAKIF ve bağışçılar Altunkaya İnşaat Şirketler Grubu ve Trendyol arasında imzalanan protokolle yakın zamana kadar İBB'ye ait olan alana "Etiler Camii ve Boğaziçi Üniversitesi Öğrenci Yurdu" yapılacağı duyurulmuş, inşaat başlanmıştır. Bölgede yaşayan yurttaşların deprem toplanma alanı olarak kullanılması talebinde buldukları yaklaşık 3 bin 500 metrekarelik alanın ihalesinde camiye ilişkin detayların yer alırken yapılacağı söylenen yurda dair hiçbir şey herhangi bir ayrıntı yer almıyor. Sözü edilen alana dair İBB'nin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ve Beşiktaş Belediyesi aleyhine açtığı dava etmektedir. Geçen yıllardan bu yana yapıla-

cağı söylenerek alternatifler yönetim tarafından gözden geçirilmiyorken, binaların temeli dahi atılmamış durumdadır.

Öğrenciler deprem güvenliği olmayan yurtlarda kalmak zorunda bırakılıyor!

Sadece üniversitelere ait yurtlar için değil, KYK tarafından yurt olarak öğrencilere sunulan yurtların da Deprem Yönetmeliği'ne aykırı olduğu bilinmektedir. **2020 yılında Sayıştay tarafından denetlenen Gençlik ve Spor Bakanlığı'na bağlı Kredi ve Yurtlar Kurumu'nun, Deprem Yönetmeliği'ne aykırı ve yangın söndürme sistemleri olmayan binaları yurt olarak kiraladığını raporlamıştır.** Raporunda bahsi geçen yurtların isimleri açıklanmamıştır. Bu sayıştay raporları, öğrencilerin canına kastedildiğini, temel haklarının ve can güvenliğinin de rant politikasına kurban edildiğini kanıtlar niteliktedir.

Beklenen İstanbul Depremi için KYK yurtları hazır değil!

Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü Deprem Mühendisliği Ana Bilim Dalı tarafından 2019 yılında gerçekleştirilen İstanbul İli Olası Deprem Kayıp Tahminlerinin Güncellenmesi Projesi'nde İstanbul'da 48 bini ağır 500 bin binanın hasar göreceği tahmin edilirken İstanbul Planlama Ajansı (İPA) Hızlı Tarama Yöntemi ile yaptıkları çalışmada ağır ve orta hasar alması beklenen bina sayısının belirtilen rakamdan kat kat fazla olduğunun ortaya çıktığını raporlamıştır. İstanbul'daki binaların yaklaşık

%17'sinin orta ve üstü derecede hasar alacağı beklenmektedir. Projede benzetim senaryosunda gece gerçekleşecek 7,5 şiddetinde bir deprem senaryosunda can kaybının 23 bin 350 olacağı öngörülmüş ancak ikameti İstanbul'da olmayan öğrenci nüfusu yapılan çalışmaya dahil edilmemiştir.

Marmara Bölgesi'nde olası bir deprem felaketinin sebep olacağı yıkım devletin ihmalleri dolayısıyla çok daha ağır sonuçların doğmasına sebep olacaktır. Öğrencilerin yurtlarına dair deprem dayanıklılık testi raporlarına dahi ulaşamıyor olmaları, artan kiralar dolayısıyla deprem açısından en riskli olan binalarda oturuyor olmaları, yurt ve okullara ilişkin afet güvenliğinin sağlanmıyor olması, sağlandığında da bunun plansız ve keyfi kararlarla yapılıyor olması durumun vahametini arttırmaktadır.

**KYK YURTLARININ
DEPREME DAYANIKLI
OLUP OLMADIĞI
BİLİNMIYOR!**

mesi mümkün görünmekte midir?

4. Yeni dönem KYK bursu hesaplanırken öğrencilerin geçinmesini mümkün kılacak yeterlilikte bir meblağ ilan edilecek midir?

5. Tarikat ve cemaatlere bağlı olduğu tespit edilen kaç kaçak yurt vardır? Bu kaçak yapılar ile ilgili Bakanlığınız tarafından hangi cezai müeyyideler uygulanmıştır? Kaçak yapıların tespit edilerek faaliyetlerine son verilebilmesi için Bakanlığınız tarafından son bir yıl içerisinde kaç denetim yapılmıştır? Kaçak olduğu tespit edilen yapılarda kaç öğrenci kalmaktadır? Bu öğrenciler devlete ait yurtlara nakledilmiş midir?

6. KYK yurtlarının depreme dayanıklı olup olmadığı hususunda herhangi bir araştırma çalışması başlatılmış mıdır? KYK yurtlarının tümünün depreme karşı dayanıklılık belgesi var mıdır? Güçlendirme yapılması planlanan kaç yurt vardır? Bu yurtların güçlendirme faaliyetlerinin sona ereceği tarih ne olarak planlanmıştır?

7. 6 Şubat Kahramanmaraş depremlerinde hizmet veremez hale gelen eğitim yapılarının ve KYK yurtlarının sunduğu hizmeti sunabilecek yapıların oluşturulabilmesi için ne tür çalışmalarınız vardır?

7. SORU ÖNERGESİ

Eğitim görmek için şehir değiştiren üniversite öğrencilerinin, barınma sorunu 2023-2024 eğitim öğretim döneminin açılmasına çok az bir süre kalmasına rağmen hala çözüme kavuşturulmamıştır.

Bu kapsamda;

1. Pandemi sürecinden sonra ciddi bir şekilde ivmelenen barınma krizinden en çok etkilenen kesimlerden biri olan öğrencilerin mağduriyetinin giderilmesi için Bakanlık tarafından herhangi bir çalışma başlatılmış mıdır? Başlatılmış ise; programının şeffaf bir şekilde kamuoyu ile paylaşılması Bakanlık gündeminde yer almakta mıdır?

2. Önümüzdeki 5 yıl sürecinde kaç yeni KYK yurdunun yapılması hedeflenmektedir? Bu hedefler için projelendirme başlatılmış mıdır?

3. KYK bursu hesaplanırken hangi göstergeler baz alınmaktadır? Derinleşen ekonomik krizin etkisi altında 850 lira burs ile bir öğrencinin geçin-

8. BARINMA KRİZİ ÇÖZÜMSÜZ DEĞİL!

Bu raporun da somut bir şekilde ortaya koyduğu üzere barınma krizi bütün yurttaşlarımızı ama özellikle de gençleri etkiliyor. Barınma konusunda yaşadığı çaresizlik nedeniyle hiçbir sıra arkadaşımızın kazandığı üniversiteyi okuyamamasını, okurken yaşayabilmek için çalışmak zorunda kalmasını, cemaat ve tarikatların karanlığına kaybolmasını kabul etmiyoruz.

Her zaman söylediğimizi yeniliyoruz. **Barınma hakkı aynı eğitim hakkı gibi bir temel haktır.** Herhangi bir geliri ve güvencesi olmayan öğrencilerin eğitim almalarının mümkün kılınabilmesi için gerekli desteği almaları şarttır. Bu destek herhangi başka kurum ve kuruluşlar tarafından değil sadece devlet tarafından sağlanabilir. Çünkü devlet bütün yurttaşlara olduğu kadar gençlere de haklarını sağlamak konusunda mesuldür. Bu sebeple:

1. KYK yurtlarının sayısı ve kapasitesi arttırılmalı ve nitelikleri insanca yaşam standartlarına yükseltilmelidir.
2. Cemaat ve tarikat yapılarına bağlı yurtların tamamı kamulaştırılmalı ve boş kamu binaları yurt olarak hizmete açılmalıdır.
3. KYK bursları bir öğrencinin hayatını idame etmesini mümkün kılacak şekilde arttırılmalı ve burs alan öğrenci sayısı arttırılmalı.
4. Öğrenci evlerine kira ve fatura destekleri yapılmalı.

Bizler biliyoruz ki barınma krizi ne sebepsiz ne de çözümsüz. Barınma krizi çözülene dek mücadelemize devam edeceğimizi duyuruyoruz!

KAYNAKÇA

“Adalet İstatistikleri 2022.” Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü, Adalet Bakanlığı, 2022, adlisicil.adalet.gov.tr/Home/SayfaDetay/adalet-istatistikleri-yayin-arsivi. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

“Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme.” Human Rights Center - İstanbul Bilgi University, insanhaklarimerkezi.bilgi.edu.tr/tr/content/120-ekonomik-sosyal-ve-kulturel-haklara-iliskin-uluslararası-sozlesme/. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

“Friedrich Engels - Konut Sorunu (Alter Yayınları).” Internet Archive, archive.org/details/friedrichengelskonutsorunualterterayayinlari. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

Gökçe, Buğra. Twitter, twitter.com/gokcebugra. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

“Housing Prices.” the OECD, 2023, data.oecd.org/. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

“İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi.” İnsan Hakları Uygulama ve Araştırma Merkezi, 8 Mart 2021, ihuam.ankara.edu.tr/insan-haklari-evrensel-beyannamesi/. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

İstatistik Veri Portalı, Türkiye İstatistik Kurumu, data.tuik.gov.tr/. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

“Konut Fiyat Endeksi.” Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası, Haziran 2023, <https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/tr/tcmb+tr/main+menu/istatistikler/reel+sektor+istatistikleri/konut+fiyat+endeksi/>. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

“Konut Krizine Karşı Kanun Teklifi Sunduk.” Türkiye İşçi Partisi, 22 Mayıs 2022, tip.org.tr/konut-krizine-karsi-kanun-teklifi-sunduk/. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

“Konut Politikaları: Özel İhtisas Komisyonu Raporu.” Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2018, <https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2020/04/KonutPolitikalariOzellhtisasKomisyonuRaporu.pdf>. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

Resmi İstatistik Portalı, Türkiye İstatistik Kurumu, www.resmiistatistik.gov.tr/. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

“Real Residential Property Price Developments in Selected Economies.” The Bank for International Settlements, 2023, www.bis.org/statistics/pp.htm. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

“Türkiye Cumhuriyeti Anayasası.” Mevzuat Bilgi Sistemi, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı, www.mevzuat.gov.tr/. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

“Türkiye Kiralık Konut M2 Birim Fiyatları.” Endeksa.Com, 2023, <https://www.endeksa.com/tr/analiz/turkiye/endeks/kiralik/konut>. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

“Türkiye Satılık Konut M2 Birim Fiyatları.” Endeksa.Com, 2023, www.endeksa.com/tr/analiz/turkiye/endeks/satilik/konut. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

“Yeni Kentsel Gündem (New Urban Agenda).” Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Türkiye Cumhuriyeti, 2017, habitat.csb.gov.tr/yeni-kentsel-gundem-new-urban-agenda-i-5733. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

Alagöz, Gülistan. "Ev Sahipleri Sınırı 3 Formülle Aşıyor." *Hürriyet*, 17 Haziran 2023, <https://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/ev-sahipleri-siniri-3-formulle-asiyor-42085692>. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

Ayhan, Deniz. "Barınma Krizi Gizlenecek Noktayı Çoktan Aştı." *Sözcü*, 10 Temmuz 2023, <https://www.sozcu.com.tr/2023/ekonomi/barinma-krizi-gizlenecek-noktayi-coktan-asti-7738561/>. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

Aykaç, Aslihan. "Üniversiteyi Tercih Etmek Ya Da Etmemek." *Gazete Duvar*, 21 Temmuz 2022, <https://www.gazeteduvar.com.tr/universiteyi-tercih-etmek-ya-da-etmemek-makale-1574081>. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

"Barınma Krizi Derinleşiyor: Cinayetler, Haciz İşlemleri, Yargı Kararları..." *Sendika.Org*, 7 Ağustos 2023, <https://sendika.org/2023/08/kiracilarn-gundemi-barinma-krizi-derinlesiyor-cinayetler-haciz-islemleri-yargi-kararlari-689709>. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

Bildircin, Mustafa. "Barınma Krizi Derinleşiyor: Mahkemeler Tahliye Dosyalarıyla Dolu." *BirGün*, 9 Haziran 2023, <https://www.birgun.net/haber/barinma-krizi-derinlesiyor-mahkemeler-tahliye-dosyalarıyla-dolu-444197>. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

"CHP, Fahiş Kira Artışlarıyla İlgili Meclis Araştırması Açılmasını İstedi." *Independent Türkçe*, 30 Mayıs 2022, <https://www.indyturk.com/node/515811/siyaset>. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

Dikmen, Gülben. "İstanbul'da Okuyan Öğrencinin Barınma Krizi: İlandaki Evler 'Pes' Dedirtiyor." *Sözcü*, 3 Eylül 2023, <https://www.sozcu.com.tr/2023/ekonomi/istanbulda-okuyan-ogrencinin-barinma-krizi-ilandaki-evler-pes-dedirtiyor-7791440/>. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

"Dünyada Konut Fiyatlarının En Çok Arttığı Üç Şehir: Ankara, İzmir ve İstanbul." *Euronews.*, 26 Ağustos 2023, <https://tr.euronews.com/2023/08/26/dunyada-konut-fiyatlarinin-en-cok-arttigi-uc-sehir-ankara-izmir-ve-istanbul>. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

Ekici, Yusuf. "Barınma Krizi Serbest Piyasanın Dinamikleriyle Çözülmez." *Gazete Duvar*, 24 Ağustos 2022, <https://www.gazeteduvar.com.tr/barinma-krizi-serbest-piyasanin-dinamikleriyle-cozulmez-haber-1578592>. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

"Erkan Baş: Yaşanan Barınma Krizi Bir Siyasal Sistem Krizidir." *Independent Türkçe*, 10 Mayıs 2022, <https://www.indyturk.com/node/507986/siyaset>. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

Gündoğdu, Ozan. "DPT 2001'de Uyardı, Yapılması Gerekenleri Anlattı: Can Sıkan DPT 2011'de Kapatıldı." *BirGün*, 27 Ocak 2020, <https://www.birgun.net/haber/dpt-2001-de-uyardi-yapilmasi-gerekenleri-anlattican-sikan-dpt-2011-de-kapatildi-285530>. Erişim Tarihi: Eylül 2023

Kardeşoğlu, Semra. "Binlerce Ev Boşken Konut Sorunu Var." *BirGün*, 26 Mart 2022, <https://www.birgun.net/haber/binlerce-ev-bosken-konut-sorunu-var-381829>. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

Serdaroğlu, Umut. "Konut Krizi Değil, Barınma Sorunu." *BirGün*, 15 Eylül 2022, <https://www.birgun.net/haber/konut-krizi-degil-barinma-sorunu-402721>. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

Öztürk, Fahrettin. "Kalacak Yer Bulamayan Üniversiteli Gençler Hayallerinden Vazgeçiyor." *Sözcü*, 19 Eylül 2021, <https://www.sozcu.com.tr/2021/egitim/kalacak-yer-bulamayan-universiteli-gencler-hayallerinden-vazgeciyor-6658354/>. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

Öztürk, Fundanur. "Konut Krizi: 'Kiralılar 4 Yılda En Az 6 Kat Arttı, Yatırımcı Uzaklaştı, Bankalar Kredi Vermeye Gönülsüz.'" *BBC News Türkçe*, 5 Haziran 2023, <https://www.bbc.com/turkce/articles/c3g0xylry03o>. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

"Öğrenciler Yurt ve Kira Ücretlerine Karşı Sokakta Sabahladı." *Gazete Duvar*, 20 Eylül 2021, <https://www.gazeteduvar.com.tr/ogrenciler-yurt-ve-kira-ucretlerine-karsi-sokakta-sabahladi-haber-1535594>. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

"Barınamayanlar' Yargılanıyor: Gençlerin Sorunu Görmezden Geliniyor." *Gazete Duvar*, 23 Kasım 2022, <https://www.gazeteduvar.com.tr/barinamayanlar-yargilaniyor-genclerin-sorunu-gormezden-geliniyor-haber-1590456>. Erişim Tarihi: Eylül 2023. "Education Spending." *the OECD*, 2023, data.oecd.org/. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

"Milli Eğitim İstatistikleri: Örgün Eğitim 2021/'22." *T.C. Milli Eğitim Bakanlığı*, 9 Eylül 2022,

sgb.meb.gov.tr/www/icerik_goruntule.php?KNO=460. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

"Students per teaching staff." the OECD, 2023, data.oecd.org/. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi, istatistik.yok.gov.tr/. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

Akdemir, Pelin. "KYK Kredisinde Geri Ödeme Zamanı: Keşke Üniversite Okumasaydım." Gazete Duvar, 25 Haziran 2022, <https://www.gazeteduvar.com.tr/amp/kyk-kredisinde-geri-odeme-zamani-keske-universite-okumasaydim-haber-1570748>. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

Ayhan, Kayhan. "Bin 250 TL ile Bir Ay Nasıl Geçsin?" BirGün, 8 Eylül 2023, <https://www.birgun.net/amp/haber/bin-250-tl-ile-bir-ay-nasil-gecsin-466891>. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

"Bakanlıktan Rekor Kredi ve Burs Ödemesi." T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı, 6 Aralık 2021, <https://gsb.gov.tr/haber-detay.html/450>. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

"BAKAN ÖZER, TBMM PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNDA 2023 YILI EĞİTİM BÜTÇESİNE İLİŞKİN SUNUM YAPTI." Milli Eğitim Bakanlığı, 3 Kasım 2022, <https://www.meb.gov.tr/bakan-ozer-tbmm-plan-ve-butce-komisyonunda-2023-yili-egitim-butcesine-iliskin-sunum-yapti/haber/28055/tr>. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

Boyoğlu, Burak. "Başvurular Başladı: AKP Döneminde Burs ve Öğrenim Kredisi Neydi, Ne Oldu?" Gazete Diken, 5 Ekim 2021, <https://www.diken.com.tr/basvurular-basladi-akp-doneminde-burs-ve-ogrenim-kredisi-neydi-ne-oldu/>. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

"Eğitim Sen: Üniversitelere Ayrılan Bütçe İhtiyaç Kadar Artırılmıyor." Evrensel, Kasım 2022, <https://www.evrensel.net/haber/473849/egitim-sen-universitelere-ayrilan-butce-ihhtiyac-kadar-artirilmiyor>. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

"Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın 2023 Yılı Bütçesi TBMM'de." T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı, 1 Kasım 2022, <https://gsb.gov.tr/haber-detay.html/858>. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

"İşte Türkiye'de ve Dünyada Üniversite Bütçeleri." Gerçek Gündem, 8 Temmuz 2023, <https://www.gercekgundem.com/egitim/220518/iste-turkiyede-ve-dunyada-universite-butceleri>. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

Kömüş, Mustafa. "129 Üniversite 1'den Küçük." BirGün, 30 Ekim 2022, <https://www.birgun.net/haber/129-universite-1-den-kucuk-408164>. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

Öztürk, Fundanur. "Öğrenci Yoksulluğu: 'KYK Yurt Ücretine Yapılan Zammı Ödeyemem, Çalışmak Zorundayım.'" BBC News Türkçe, 19 Temmuz 2022, <https://www.bbc.com/turkce/articles/c72xlzv9ddro>. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

"Üniversitelere 57,7 Milyar Lira Bütçe." Hürriyet, 7 Kasım 2021, <https://www.hurriyet.com.tr/egitim/universitelere-57-7-milyar-lira-butce-41889449>. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

"Yıllara Göre KYK Burs ve Kredilerinin Dolar Karşısındaki Değeri." Türksam, 14 Aralık 2022, <https://www.turksam.org/detay-yillara-gore-kyk-burs-ve-kredilerinin-dolar-karsisindaki-degeri>. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

"Milli Eğitim İstatistikleri: Örgün Eğitim 2021/'22." T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, 9 Eylül 2022, sgb.meb.gov.tr/www/icerik_goruntule.php?KNO=460. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

"Yükseköğretimde Yurt Sorunu." Sosyal Demokrasi Vakfı, 2021, sodev.org.tr/wp-content/uploads/2021/09/SodevGenc_Yuksekogrenimde_Barinma_Sorunu_Raporu_Eylul2021.pdf. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi, istatistik.yok.gov.tr/. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

Büyükbayrak, Berna. "Sayılarla Üniversite Öğrencilerinin Barınma Sorunu." Doğruluk Payı, 28 Eylül 2021, <https://www.dogrulukpayi.com/bulten/ogrenci-sayisi-artarken-kyk-yurtlarinin-kapasitesi-azaldi>. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

Deniz. "Öğrencilerin 'Favelası': İstanbul." Sendika.Org, 16 Ekim 2022, <https://sendika.org/2022/11/ogrencilerin-favelasi-istanbul-deniz-unises-net-671065>. Erişim Tarihi: Eylül 2023.

"Türkiye Yüzyılı, Gençleri 'teğet' Geçti: On Binlerce Öğrenci Kazandığı Halde Üniversiteye Kayıt Yaptıramıyor." Gerçek Gündem, 27 Temmuz 2023, <https://www.gercekgundem.com/guncel/turkiye->

- yuzyili-gencleri-teget-gecti-on-binlerce-ogrenci-kazandigi-halde-universiteye-kayit-yaptiramiyor-431219.*
Erişim Tarihi: Eylül 2023.
- <https://www.milliyet.com.tr/gundem/sanliurfada-kiz-yurdunda-tasinma-protestsu-6884145>
- <https://www.duzcetv.com/duzce-kaynasli-yerel-gundemdekiler-haberleri/128515-ogrenciler-magdur-otelde-kaliyorlar>
- <https://www.sozcu.com.tr/2022/gundem/duzce-depreminde-kyk-yurdu-darmadagin-oldu-7495632/>
- <https://haber.sol.org.tr/haber/afadin-destegiyle-yapilan-kyk-yurdunu-ilk-yagmurda-su-basti-358487>
- <https://www.evrensel.net/haber/481254/maras-merkezli-depremde-kamu-binalari-yikildi-yollar-kapandi-havalimanlari-kullanilamaz-hale-geldi>
- <https://m.bianet.org/bianet/yasam/274462-kyk-yurtlari-kimse-icin-nitelikli-barinma-alanlari-degil>
- <https://www.iyigunler.net/ekonomi/ogrencilere-oda-veremeyen-kyk-yurt-binalarini-satiyor-h350968html>
- <https://www.mynet.com/kyk-yurdunda-ogrencilerden-yemek-eylemi-bir-haftadir-zehirlenmeler-oluyor-110107084066>
- <https://www.gazeteduvar.com.tr/hakkarideki-kyk-yurdunda-kurtlu-yemek-eylemi-haber-1589154>
- <https://www.evrensel.net/haber/474589/sancaktepedeki-yurtta-ogrenciler-yemekten-zehirlendi-yetkililerin-ozru-kabahatinden-buyuk>
- <https://www.mersinhaberci.com/haber/40425/kyk-sorunlar-kurumu-oldu.html>
- <https://www.evrensel.net/haber/472141/yurtlarda-sorunlar-dag-gibi>
- <https://www.evrensel.net/haber/474084/ardahanda-kyk-yurdunda-kalan-8-ogrenci-zehirlenme-suphesiyle-hastaneye-basvurdu>
- <https://tele1.com.tr/kyk-yurdunda-skandal-goruntu-yemekten-bocek-cikti-712628/>
- <https://www.kamudanhaber.net/kyk-yurdunda-eylem-yemekte-bocek-istemiyoruz>
- <https://www.evrensel.net/haber/473899/muglada-ogrenciler-kyk-yonetimini-protesto-etti>
- <https://medyabaskent.com/haber/12134093/kyk-yurtlarinda-sabit-menu-skandali-ogrenciye-ceyrek-ekmek-kyk-yemekhanelerinde-neler-oluyo>
- <https://www.evrensel.net/haber/471037/kyk-yurtlarinda-sorunlar-diz-boyu-temizlik-yetersiz-yemekler-kotu-odalar-kalabalik>
- <https://www.evrensel.net/haber/471410/ogrenciler-kyk-yurtlarinda-75-gun-iznin-30-gune-dusurulmesine-tepkili-mahkum-degil-ogrenciyiz>
- https://www.yeniasya.com.tr/ekonomi/ogrencilerin-barinma-krizi-buyuyor_569952
- <https://www.gercekgundem.com/guncel/357348/orhan-sumer-meclis-gundemine-tasidi-kyk-yurtlari-cezaevi-kogusuna-dondu>
- <https://www.evrensel.net/haber/474510/calisma-alani-olmayan-ogrenci-yurdu>
- <https://www.evrensel.net/haber/481977/baska-yollar-varken-neden-yurtlar-secildi>
- <https://t24.com.tr/haber/kamu-binalari-curumeye-terk-edildi-devlet-yuz-milyonlarca-lira-kar-elde-edebilir,680572>
- <https://www.bayrakhaber.com/2020/10/10/bursadaki-kamu-binalari-bos-duruyor-devlet-zarar-ediyor/>
- <https://www.gazetepusula.net/kamu-binalari-yurt-olacak/299372/>
- <https://www.evrensel.net/haber/486618/focada-kamu-binalari-curumeye-terk>
- <https://www.elazighakimiyethaber.com/bos-kamu-binalari-yurt-yapilsin/59285/>

- <https://www.yurtlarfiyatlar.com/istanbul-ozel-yurtlar/>
- <https://www.sozcu.com.tr/2023/ekonomi/marmara-universitesi-yurt-ucretlerine-yuzde-87-zam-yapti-7774762/>
- <https://ari24.com/haber/itu-yurtlarina-75-zam-soku-ogrenciler-tepkili-2832>
- <https://www.evrensel.net/haber/493327/odtu-yurtlarina-6-ayda-ikinci-zam>
- <https://www.evrensel.net/haber/497578/hacettepe-universitesi-ogrencileri-yurt-ucretlerine-yapilan-zamma-tepkili-zamlar-geri-cekilsin>
- <https://www.dogrulukpayi.com/bulten/ogrenci-sayisi-artarken-kyk-yurtlarinin-kapasitesi-azaldi>
- <https://www.cumhuriyet.com.tr/ekonomi/yurtsuzlar-uyesi--ogrenci-yurdunda-en-dusuk-tek-kisilik-oda-fiyatlari-yillik-50-bin-tlyi-buluyor-1984751>
- <http://yurtlar.bilkent.edu.tr/tr/ucretler/>
- <https://www.ozyegin.edu.tr/tr/yurtlar/ucretler>
- <https://dorm.sabanciuniv.edu/tr/2023-2024-akademik-donemi-yurt-ucretleri>
- <https://dorms.ku.edu.tr/genel-bilgiler/yurt-ucretleri/>
- <https://yurt.yasar.edu.tr/ucretler/kiz-ogrenci-yurdu-ucretler/>
- <https://medyascope.tv/2022/09/16/sayilarla-ogrencilerin-barinma-krizi-kyk-belediye-ozel-isletme-dernek-vakif-cemaat-ve-tarikat-yurtlarinda-yatak-kapasiteleri-ucretler-ve-sartlar/>
- <https://www.cumhuriyet.com.tr/siyaset/akp-donemi-tarikat-yurtlarina-yaramis-3331-tarikat-yurdu-var-1994896>
- <https://www.evrensel.net/haber/476709/antalyada-istismar-protestosu-tarikat-ve-cemaat-yurtlari-kapatilsin>
- <https://www.diken.com.tr/bogazici-tarikat-ve-cemaat-yurdu-oneren-kurumlari-sitesinden-kaldirdi/>
- <https://www.evrensel.net/haber/477783/prof-dr-esergul-balci-tarikat-okullari-ve-yurtlar-kapatilmali-egitim-dogmalardan-arindirilmali>
- <https://www.evrensel.net/haber/471332/prof-dr-esergul-balci-kaynaklar-tarikat-cemaatlere-degil-esit-egitim-hakkina-ayrilmali>
- <https://www.cumhuriyet.com.tr/siyaset/tarikat-karanligi-enes-kara-1-yil-once-canina-kiydi-2020282>
- <https://t24.com.tr/yazarlar/candan-yildiz/enes-kara-yi-unuttuk-medrese-ogrencisi-12-yasindaki-abdulkabi-nin-olumu-de-unutulacak-mi,40430>
- <https://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-59952350>
- <https://www.birgun.net/haber/tip-ogrencisi-enes-kara-cemaat-yurdundaki-baskilari-anlatip-yasamina-son-verdi-372628>
- <https://www.cumhuriyet.com.tr/turkiye/cemaat-yurtlarinda-yasadiklari-siddeti-cumhuriyete-anlattilar-1894151>
- <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/kurslar-ve-yurtlar-imparatorlugu-suleymancilar-40303192>
- <https://www.cumhuriyet.com.tr/yazarlar/alev-coskun/tarikatlarin-odagindaki-yurt-sorunu-1902092>
- <https://www.diken.com.tr/bogazicinde-yurt-muammasi-yonetim-kamuoyuna-farkli-ogrenciye-farkli-konusuyor/>
- <https://bolu.diyamet.gov.tr/sayfalar/contentdetail.aspx?ContentId=1245&MenuCategory=Kurumsal>
- <https://haber.sol.org.tr/toplum/diyamet-kyk-yurtlarina-girdi-711-imam-manevi-danismanlik-yapacak-275902>

<https://www.dingorevlileri.com.tr/kyk-yurtlarina-ve-gencli%CC%87k-merkezleri%CC%87ne-manevi%CC%87-danisman-gorevlendi%CC%87ri%CC%87lmesi%CC%87yle-i%CC%87lgi%CC%87li-ilan-h10128.html>

<https://tr.euronews.com/2019/12/12/ogrenciler-diyamet-in-kyk-yurtlarindaki-faaliyetleri-ve-manevi-danismanlar-a-tepkili>

<https://www.indyturk.com/node/406106/haber/kykda-manevi-dan%C4%B1%C5%9Fmanl%C4%B1k-yapan-din-g%C3%B6revlisi-ya%C5%9Flar%C4%B1-4-ile-10-aras%C4%B1nda-de%C4%9Fi%C5%9Fen-3>

<https://t24.com.tr/haber/chp-den-izmir-deki-okullara-manevi-danisman-atanmasina-tepki,1114327>

<https://m.bianet.org/bianet/egitim/263477-intiharlardan-sonra-manevi-danismanlik-bitti-onlari-sisteme-kurban-ettik>

http://www.tmmob.org.tr/sites/default/files/tmmob_deprem_raporu_18agustos_revize-part-2.pdf

https://depremezmin.ibb.istanbul/wp-content/uploads/2020/02/DEZiM_KANDiLLi_DEPREM-HASAR-TAHMiN_RAPORU.pdf

<https://haber.sol.org.tr/turkiye/deprem-boyle-bekleniyor-burasi-bir-kyk-yurdu-271392>

<https://ipa.istanbul/istanbul-ve-deprem/>

https://kisadalga.net/haber/detay/bogazici-universitesine-cami-yapimi-mahkemeye-ragmen-basladi_61586

<https://www.arkitera.com/wp-content/uploads/2023/05/MODEPREMRAPOR2.pdf>

<https://www.bbc.com/turkce/articles/cw855620619o>

<https://www.birgun.net/haber/kyk-yurtlari-bos-ogrenciler-evde-425806>

<https://www.cumhuriyet.com.tr/egitim/bogazici-universitesinde-yurt-krizi-barinamayan-gidiyor-2108342>

<https://www.diken.com.tr/kayyimdan-bogazicine-cami-projesi-ibb-ihaleyi-2017de-95-milyon-tlye-vermis-sirket-koseyi-donmus/>

<https://www.elipshaber.com/deprem-bolgesindeki-egitim-uzaktan-mi-yoksa-yuz-yuze-mi-olacak-yok-ve-universiteler-yeni-egitim-ogretime-hazirlikli-mi>

<https://www.evrensel.net/haber/477301/saglam-yurtlarda-yasamak-istiyoruz>

<https://www.evrensel.net/haber/481254/maras-merkezli-depremde-kamu-binalari-yikildi-yollar-kapandi-havalimanlari-kullanilamaz-hale-geldi>

<https://www.evrensel.net/haber/487309/iktidar-guclendirin-cagrisina-kulak-tikamisti-riskli-alanlar-icindeki-okul-ve-hastaneler-yikildi>

<https://www.gercekgundem.com/guncel/turkiye-yuzyili-gencleri-teget-gecti-on-binlerce-ogrenci-kazandigi-halde-universiteye-kayit-yaptiramiyor-431219>

<https://www.ntv.com.tr/turkiye/istanbulda-depreme-dayaniksiz-olan-93-okulun-tahliyesine-baslandi,S3x097VRSUimDib2zb0w1Q>

<https://www.odatv4.com/guncel/ogrenci-yurtlari-depremde-yikilabilir-skandali-yine-devlet-kurumu-yakaladi-193269>

<https://www.sozcu.com.tr/2022/gundem/duzce-depreminde-kyk-yurdu-darmadagin-oldu-7495632/>

<https://www.tmmob.org.tr/sites/default/files/mo06022023depremtespit.pdf>

<https://www.ttb.org.tr/userfiles/files/6ayraporu.pdf>

<https://yks.ee.hacettepe.edu.tr/>

TIP'LI ÖĞRENCİLER